БУТУН ДУН'Е ПРОЛЕТАРЛАРИ, БИРЛАШИНГИЗ!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

ЎЗБЕКИСТОН КП ТОШКЕНТ ОБЛАСТЬ, ШАҲАР КОМИТЕТЛАРИ, МЕҲНАТКАШЛАР ДЕПУТАТЛАРИ ОБЛАСТЬ ВА ШАҲАР СОВЕТЛАРИНИНГ ОРГАНИ

№ 46 (277)
6 МАРТ ЯКШАНБА 1955 ЙИЛ
БАҲОСИ 20 ТИЙИН.

Совет хотин-қизлари бундан буён ҳам Совет давлатининг ташқи тинчликсеварлик сиёсатини қўллаб-қувватлайдилар, барча мамлакатлардаги хотин-қизларнинг бутун дун'ёда тинчлик учун, атом ва водород қуролларини тақиқлаш учун, янги жаҳон уруши хавфининг олдини олиш учун олиб бораётган курашига етакчилик қиладилар, бу курашда барча мамлакатлардаги меҳнаткаш хотин-қизларнинг интернационал алоқаларини мустаҳкамлайдилар.

(КПСС Марказий Комитетининг Халқаро хотин-қизлар куни 8 Март тўғрисидаги қароридан).

КПСС МАРКАЗИЙ КОМИТЕТИНИНГ ҚАРОРИ

Халқаро хотин-қизлар куни 8 Март тўғрисида

Мамлакатимизнинг меҳнаткашлари бу йил Халқаро хотин-қизлар куни 8 Мартни СССР халқ хўжалигини ривожлантириш бешинчи бешйиллик планини муддатидан илгари бажариш учун, бутун совет экономикасининг қудратли асоси бўлган оғир саноатни тўхтовсиз ривожлантириш учун, социалистик давлатни янада мустаҳкамлаш ва совет кишиларининг фаровонлигини ошириш учун олиб борилаётган умумхалқ кураши вазиятида нишонлайдилар. Совет Иттифоқининг меҳнаткашлари Коммунистик партиянинг раҳбарлиги остида бутун социалистик лагерьдаги халқлар блан қардошларча ҳамкор бўлиб, тинчлик ишини изчиллик блан қаттиқ туриб ҳимоя қилмоқдалар, халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатиш учун, халқларнинг коллектив хавфсизлиги учун сабот блан кураш олиб бормоқдалар. Совет мамлакатининг халқлари ўз кучларига, улуғ Ватанимизнинг ва бутун тинчлик, демократия ҳамда социализм лагерининг енгилмас қудратига ишонганлари ҳолда, коммунистик қурилишнинг улуғ программасини амалга оширмоқдалар.

Совет ҳокимияти хотин-қизларни тарихда биринчи марта озод қилди, уларни жамиятнинг тенгҳуқуқли а'золарига айлантирди ва эркин ҳамда бахтли ҳаётнинг кенг йўлига олиб чиқди. Совет хотин-қизлари хўжалик, давлат, маданий ва ижтимоий-сиёсий ҳаётнинг барча соҳаларида ғоят зўр ташаббус, меҳнат қаҳрамонлиги ва ҳартомонлама қобилият ва исте'додларини кўрсатиб, фидокорона меҳнат қилмоқдалар, Ватанимизнинг бойлигини кўпайтирмоқдалар, социалистик жамият қурилишини туғаллаш ва коммунизмга аста-секин ўтиш учун курашдан иборат буюк ишга катта ҳисса қўшмоқдалар.

Миллион-миллион хотин-қизлар саноат, транспорт ва қурилишлардаги меҳнат фронтида шавкат ва қаҳрамонлик кўрсатмоқдалар. Хотин-қизлар бутун совет халқи блан биргаликда саноат маҳсулотлари ишлаб чиқаришни кўпайтириш, меҳнат унумдорлигини ошириш учун, транспортнинг ишларини яхшилаш учун, қурилиш муддатларини қисқартириш ва саноат бинолари, иншоотлар ҳамда уй-жой биноларини ўз вақтида фойдаланишга топшириш учун курашмоқдалар. Неча минглаб хотин-қизлар корхоналарнинг илғорлари, прогрессив меҳнат методларининг ташаббускорлари, ишлабчиқариш рационализаторларидир. Неча юз минглаб хотин-қизлар фабрика ва заводларда инженер ва техник бўлиб муваффақиятли иш олиб бормоқдалар.

Хотин-қизлар—социалистик қишлоқ хўжалигида катта кучдир. Ўн миллионлаб деҳқон хотин-қизлар энг муҳим халқ хўжалик вазифаларидан бирини бажаришда, я'ни қишлоқ хўжалигининг барча тормоқларини ривожлантиришда актив қатнашмоқдалар, дон етиштиришни кўпайтириш, чорва моллар сонини ва уларнинг маҳсулдорлигини ошириш учун, картошка, сабзавот ва техника экинларини кўпроқ етиштириш учун курашмоқдалар. Ўн минглаб хотин-қизлар қишлоқ хўжалик ишлабчиқаришининг мас'улиятли участкаларига етакчилик қилмоқдалар, қишлоқ хўжалик механизаторлари, бригада бошлиқлари, чорвачилик фермаларининг мудирлари, зоотехниклар, агрономлар, колхоз раислари, МТС ва совхоз директорлари бўлиб ишламоқдалар. Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг чақириғи блан минглаб ватанпарвар хотин-қизлар қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш учун жўнаб кетдилар.

Улуғ Ленин меҳнаткашларни давлатни бошқаришни ўрганишга, хотин-қизларнинг кенг табақаларини давлатнинг раҳбарлик ишларига жалб этишга чақирди. Совет хотин-қизлари Лениннинг васиятини бажариб, давлат аппаратининг барча звенолари ишида актив қатнашмоқдалар. Хотин-қизлардан 348 киши СССР Олий Советининг депутати, икки мингдан ортиқ киши иттифоқчи ва автоном республикалар Олий Советларининг депутатлари ва ярим миллиондан ортиқ киши маҳаллий Советларнинг депутатларидир. Хотин-қизлардан 2.335 киши халқ судьялари қилиб ва 234 мингга яқин киши халқ маслаҳатчилари қилиб сайланди.

Халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш ишларида хотин-қизларнинг роли каттадир. Совет хотин-қизларидан бир миллиондан ортиқ киши ўзларининг бутун куч ва қобилиятларини ёш авлодни ўқитишдан иборат олижаноб ишга, совет болаларини меҳнатга коммунистик муносабатда бўлиш, совет Ватанига фидокорона муҳаббат ва садоқат руҳида, коммунизмнинг улуғ идеалларига садоқат руҳида тарбиялашга сарф қилмоқдалар. СССР хотин-қизларидан икки миллиондан ортиқ киши соғлиқни сақлаш ва физкультура ишлари блан шуғулланучи турли муассасаларда ишлаб, совет кишиларининг соғлигини ғоят зўр э'тибор блан сақлаб келмоқдалар.

Совет ҳокимияти хотин-қизларга фан ва маданият хазиналарини эгаллаш учун кенг йўл очиб берди, уларнинг талант ва қобилиятларини ҳартомонлама ривожлантириш учун шароит вужудга келтирди. Илмий муассасалар, ўқув ва маданий-оқартув муассасаларида уч миллионга яқин хотин-қиз ишламоқда. Хотин-қизлардан бир миллион тўрт юз мингдан ортиқ киши олий ва ўрта махсус ўқув юртларида ўқимоқда. Совет хотин-қизлари фан ва техникани янги кашфиёт ва ихтиро'лар блан бойитмоқдалар, бадиий адабиёт ва сан'атга катта ҳисса қўшмоқдалар.

Совет хотин-қизларининг меҳнат соҳасидаги қаҳрамонлиги, уларнинг фан ва маданият соҳасидаги ишлари, хотин-қизларнинг Улуғ Ватан уруши йилларидаги жасоратлари бутун совет халқини қойил қилди. Ватан олдидаги хизматлари учун хотин-қизлардан 2.373 кишига Совет Иттифоқи Қаҳрамони ва Социалистик Меҳнат Қаҳрамони унвони берилди. Хотин-қизлардан бир миллиондан ортиқ киши СССР орден ва медальлари блан мукофотланди, фан ва техника, адабиёт ва сан'ат соҳасидаги буюк ишлари учун, ихтиро'чилик ва ишлабчиқариш методларини тубдан такомиллаштирганликлари учун хотин-қизлардан 746 киши Сталин мукофотини олишга сазовор бўлди.

Совет давлати хотин-қизларга доим э'тибор бериб ва ғамхўрлик қилиб келмоқда. Давлат хотин-қизлар меҳнатининг муҳофаза қилинишини та'минламоқда, она ва болаларнинг манфаатларини ҳимоя қилмоқда. Эркаклар блан бир қаторда хотин-қизларнинг ҳам меҳнат қилиш, дам олиш, билим олиш ҳуқуқи гарантияланган. Хотин-қизлар тенг меҳнат учун эркаклар блан бирқаторда ҳақ олмоқдалар, социал страхованиедан эркаклар блан бирқаторда фойдаланмоқдалар.

Совет мамлакатида оналарга катта э'тибор берилмоқда. Хотинлар ҳомиладор бўлганларида уларга маошлари тўлангани ҳолда давлат ҳисобидан отпуска берилади, кўпболали оналар ва болали ёлғиз оналарга моддий ёрдам берилмоқда. 1954 йилнинг ўзидагина кўпболали оналар ва болали ёлғиз оналарга ҳамда янги туғилган болалар учун етти миллиард сўмдан ортиқ нафақа тўланди. Кўпболали оналар умумхалқ ҳурмати блан қуршаб олинган. Хотинлардан 44 мингдан ортиқ кишига «Қаҳрамон она» деган фахрий унвон берилди, тўрт ярим миллиондан ортиқ киши «Оналик шуҳрати» орденлари ва «Оналик медали» медальлари блан мукофотланди. Бизнинг мамлакатимизда туғруқхоналар, хотинлар ва болалар консультациялари, болалар яслилари ва боқчаларининг кенг шохобчалари вужудга келтирилди.

Совет хотин-қизларининг ҳаёти ва уларнинг Ватан бахт-саодати йўлидаги қаҳрамонона меҳнати барча мамлакатлардаги хотин-қизлар учун илҳомбахш намуна бўлиб, фақат социализмгина хотин-қизларни тўла озод қилишини та'минлаяжагини, уларнинг ўз қобилиятлари ва талантларини рўёбга чиқаришлари учун шароит вужудга келтиражагини ёрқин исбот этади. Империализм кишанларидан озод бўлган Хитой Халқ Республикаси, Польша Халқ Республикаси, Чехословакия Республикаси, Германия Демократик Республикаси, Венгрия Халқ Республикаси, Руминия Халқ Республикаси, Болгария Халқ Республикаси, Албания Халқ Республикаси, Корея Халқ Демократик Республикаси, Мўғулистон Халқ Республикаси ва Вьетнам Демократик Республикасининг хотин-қизлари Совет Иттифоқи хотин-қизларидан намуна олиб, янги ҳаёт қурилишида актив қатнашмоқдалар. Халқ-демократик мамлакатларининг хотин-қизлари 8 Март кунини демократик ва социалистик ўзгаришларни амалга оширишда, халқнинг фаровонлигини оширишда ва фан ҳамда маданиятни юксалтиришда янгидан-янги муваффақиятлар блан нишонламоқдалар.

Капиталистик мамлакатларнинг меҳнаткаш хотин-қизлари Халқаро хотин-қизлар куни 8 Мартни эксплуатация янада кучайтирилган, ишсизлик авж олган, турмуш даражаси пасайиб кетган бир шароитда кутиб олмоқдалар. Империалистлар меҳнаткашларнинг иш ҳақини камайтириш, солиқларни кўпайтириш, озиқ-овқат ва кўп исте'мол қилинадиган товарларнинг нархларини ошириш ҳисобига, мустамлака ва қарам мамлакатларнинг халқларини талаш ҳисобига зўр бериб қуролланмоқдалар ва янги жаҳон урушига тайёргарлик кўрмоқдалар.

Капитализм дун'ёсидаги хотин-қизларнинг оғир аҳволи жамоат ҳаётининг барча соҳаларида уларнинг ҳуқуқлари чекланаётганлиги блан янада мушкуллашмоқда. Капитал мамлакатларининг кўпида хотин-қизлар давлат ҳокимияти органларига сайлаш ва сайланиш ҳуқуқига эга эмаслар. Хотин-қизлар эркаклар блан тенг меҳнат қилганлари ҳолда улардан кам иш ҳақи оладилар. Хотин-қизларнинг илм ва ихтисос олиши эркакларга қараганда кўпроқ даражада қийиндир. Мустамлака ва қарам мамлакатлардаги хотин-қизларнинг аҳволи айниқса оғир ва машаққатлидир.

Капиталистик мамлакатлардаги хотин-қизларнинг иқтисодий ва сиёсий зулмга қарши қаҳр-ғазаби ва норозилиги йил сайин кучайиб бормоқда. Хотин-қизлар бутун прогрессив инсоният блан биргаликда демократик эркинликларни қўлга киритиш, сақлаб қолиш ва кенгайтириш учун, империалистик реакция томонидан меҳнаткашларнинг демократик ҳуқуқларига қилинаётган ҳужумга қарши курашга тобора актив отланмоқдалар. Хотин-қизларнинг тобора кенг табақалари меҳнат қилиш, дам олиш, илм олиш ҳуқуқи учун, оналик ва боланикни ҳимоя қилиш учун, меҳнатни муҳофаза қилиш ва социал-страхование учун курашаётган демократик ташкилотлар сафига кирмоқдалар. Социал ва миллий зулмнинг ҳарқандай формаларига қарши, бутун инсониятнинг озодлиги ва бахти учун актив курашучилар сафига кираётган хотин-қизлар сони тобора кўпаймоқда.

Хотин-қизлар ҳамма мамлакатлардаги барча илғор кишилар блан биргаликда актив ҳаракат қилиб, империалистларнинг зўр бериб қуролланишларига қарши ва янги жаҳон уруши тайёргарлигига қарши, тинчликни ҳимоя қилиб чиқмоқдалар. Хотин-қизларнинг атом ва водород қуролларини тақиқлаш, халқаро вазиятдаги кескинликни юмшатиш ва бутун дун'ёда тинчликни сақлаш йўлидаги кураши кенгайиб бормоқда. 66 мамлакатдаги хотин-қизлардан 140 миллион кишини бирлаштиручи Халқаро демократик хотин-қизлар федерацияси бу курашда катта роль ўйнамоқда.

Совет хотин-қизлари халқаро демократик хотин-қизлар ҳаракатида етакчи роль ўйнамоқдалар. Улар империалистлар томонидан тайёрланаётган атом урушига қарши, тинчлик учун, халқаро миқ'ёсдаги жанжалли проблемаларни тинч йўл блан ҳал этиш учун курашучиларнинг биринчи сафларида бормоқдалар. СССР хотин-қизлари барча мамлакатларнинг хотин-қизлари блан, тинчлик манфаатларини, демократик ҳуқуқларни, болаларнинг бахтини қадрлаётган барча кишилар блан дўстлик алоқаларини мустаҳкамламоқдалар. Дун'ёдаги барча прогрессив хотин-қизлар тинчлик, демократия ва прогресс йўлидаги актив курашда совет хотин-қизларини ўзларининг содиқ иттифоқчилари ва дўстлари деб биладилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети совет хотин-қизларини Халқаро хотин-қизлар куни 8 Март блан қизғин табриклайди ва уларнинг социалистик Ватанимиз бахт-саодати йўлида қилаётган самарали меҳнатларида бундан буён ҳам муваффақиятларга эришувларини тилайди.

КПСС Марказий Комитети барча совет хотин-қизларини Совет давлатининг қудратини ва унинг бузилмас асосини — ишчилар синфи блан колхозчи деҳқонлар иттифоқини янада мустаҳкамлаш учун, СССР халқларининг қардошларча дўстлигини янада мустаҳкамлаш учун кураш олиб боришга чақиради.

КПСС Марказий Комитети саноатда, қишлоқ хўжалигида, транспортда ва қурилишларда ишлаётган хотин-қизларни меҳнат унумдорлигини оширишга, ишлабчиқариш илғорлари ва новаторларининг тажрибаларини қўлланишга, ишлабчиқаришдаги резерв ва имкониятларни аниқлаб, улардан тўла фойдаланиш учун, бешинчи бешйилликнинг тугалловчи йили бўлган 1955 йил давлат планини муддатидан илгари бажариш учун кураш олиб боришга чақиради.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати оғир саноатни бундан буён ҳам биринчи навбатда ривожлантиришни та'минлашни ўзларининг асосий вазифаси деб биладилар. Фақат оғир индустриягина Совет давлатининг қудратини, мамлакатимизнинг мудофаа қобилиятини тўхтовсиз мустаҳкамлашни, халқ хўжалигининг барча тормоқларини янада ривожлантиришни ва совет халқининг фаровонлигини оширишни та'минлайолади. Коммунистик партия оғир саноатнинг қудратли базасига, уни тез ривожлантириш сур'атларига таяниб, халқ исте'моли моллари — кийим-кечак, пойафзал, уй-рўзғор буюмлари ва аҳолига маданий хизмат кўрсатадиган моллар ишлаб чиқаришни янада кенгайтиришга эришади.

КПСС Марказий Комитети саноатда банд бўлган хотин-қизларни — ишчилар, мастерлар, техниклар, инженерларни ишлабчиқаришни кенгайтириш учун, маҳсулотнинг сифатини яхшилаш ва таннархини камайтириш учун, энг янги техникани ва прогрессив меҳнат методларини жорий қилиш учун кураш олиб боришга чақиради.

Коммунистик партия ва Совет ҳукумати социалистик қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш тадбирларини ишлаб чиқдилар. Бу тадбирлар аҳолининг озиқ-овқат маҳсулотларига, саноатнинг эса хомаш'ёга бўлган ва доимо ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондиришга қаратилган. Партия ва Ҳукумат яқин беш — олти йил ичида ҳар йили олинадиган дон ҳосилини камида 10 миллиард пудгача етказиш, чорвачилик асосий маҳсулотларини етиштиришни икки баравар ва икки баравардан зиёд ошириш, картошка ва сабзавот етиштиришни кўпайтириш вазифасини қўйдилар.

КПСС Марказий Комитети колхозчи хотин-қизларни, МТС ва совхозларнинг ишчи хотин-қизларини барча қишлоқ хўжалик экинлари ҳосилини кўпайтириш учун, бундан буён ҳам қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш учун, маккажўхори, картошка ва сабзавот майдонларини кенгайтириш учун, ҳосилни йиғиштириб олиш вақтида доннинг нобуд бўлишини камайтириш учун курашни кучайтиришга, чорва моллари сонини кўпайтириш ва уларнинг маҳсулдорлигини ошириш планларини тўла ва ошириб бажаришга эришиш учун сабот блан курашишга, мустаҳкам ем-хашак базасини вужудга келтириш учун, чорвачиликда меҳнатни кўп талаб этадиган ҳамма ишларни механизациялаш учун кураш олиб боришга чақиради.

КПСС Марказий Комитети фан ва маданият арбоблари бўлган хотин-қизларни илғор совет фанини ривожлантиришга, техникани тараққий эттиришда илғор совет фанининг ролини янада юксак даражага кўтаришга, ўзларининг бутун кучларини социалистик маданият, адабиёт ва сан'атни, халқ маорифи ва соғлиқни сақлаш ишларини янада юксалтириш учун сарф қилишга чақиради; хизматчи хотин-қизларни давлат аппаратининг ишларини ҳартомонлама яхшилаш ва арзонлатишга, совет муассасаларида бюрократизмнинг ҳарқандай кўринишларини бутунлай йўқотишга чақиради.

Халқ хўжалигини янада ривожлантириш соҳасида Коммунистик партия ва Совет ҳукумати томонидан қўйилган вазифалар янги меҳнат резервларини ишлабчиқаришга — фабрика, завод, колхоз, МТС ва совхозларга жалб этишни талаб этади. КПСС Марказий Комитети хотин-қизларни саноат, қишлоқ хўжалиги, транспорт ва қурилишдаги ижтимоий ишлабчиқариш меҳнатига янада кенг жалб этиш — партия, совет, касаба союз, хўжалик ва комсомол ташкилотларининг муҳим вазифаси деб ҳисоблайди. Халқ хўжалиги тормоқларида ишлаётган хотин-қизларнинг малакасини ошириш, ишлабчиқариш — техника савиясини кўтариш тўғрисида кунсайин ғамхўрлик қилиш, хотин-қизларни раҳбарлик ва ташкилотчилик ишларига дадиллик блан кўтариш зарур.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети қаттиқ ишонч билдириб айтадики, барча совет хотин-қизлари бундан буён ҳам социалистик Ватанимиз бахт-саодати йўлида виждонан меҳнат қиладилар, социалистик Ватанимизнинг бойлигини, куч-қудрати ва шон-шуҳратини оширадилар, ёш авлодни меҳнат ва билимларни севиш руҳида, социалистик жамият қоидаларини ҳурмат қилиш, совет халқига ва унинг Ватанига садоқатли бўлиш руҳида тарбиялаш учун бутун куч ва маҳоратларини сарф қиладилар.

Совет хотин-қизлари бундан буён ҳам Совет давлатининг ташқи тинчликсеварлик сиёсатини қўллаб-қувватлайдилар, барча мамлакатлардаги хотин-қизларнинг бутун дун'ёда тинчлик учун, атом ва водород қуролларини тақиқлаш учун, янги жаҳон уруши хавфининг олдини олиш учун олиб бораётган курашига етакчилик қиладилар, бу курашда барча мамлакатлардаги меҳнаткаш хотин-қизларнинг интернационал алоқаларини мустаҳкамлайдилар.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети барча совет хотин-қизларини Халқаро хотин-қизлар куни 8 Март блан табриклайди ва уларни коммунистик қурилишда ҳамда халқаро хавфсизлик учун курашда ўз активликларини янада оширишга чақиради.

Совет Иттифоқи Коммунистик партияси Марказий Комитети.

Н. А. БУЛГАНИН ШВЕЦИЯ ЭЛЧИСИ РОЛЬФ Р. СУЛЬМАННИ ҚАБУЛ ҚИЛДИ

5 мартда СССР Министрлар Советининг Раиси Н. А. Булганин Швециянинг СССР-даги Фавқулодда ва Мухтор Элчиси Рольф Р. Сульманни қабул қилди. (ТАСС).

8 Март—Халқаро хотин-қизлар куни олдидан

ОҚҚЎРҒОН. (**«Тошкент ҳақиқати» мухбиридан).** Район партия комитети 8 Март Халқаро хотин-қизлар кунини нишонлаш учун катта тайёргарлик ишларини олиб бормоқда. Райкомнинг пропаганда-агитация бўлими ва район маданият бўлими 8 Март муносабати блан жойларда сиёсий агитация ишларини уюштириш планини тузиб чиқдилар. Партия кабинетида докладчилар учун инструктив лекция ўтказилди.

Маданият уйида ва партия кабинетида мамлакатимизнинг машҳур хотин-қизлари — саноат ва қишлоқ хўжалиги новаторларининг, фан ва маданият арбобларининг ҳаёти ва фаолиятини акс эттирувчи витриналар ташкил қилинди.

Шу кунларда пропагандист ва агитаторлар МТС, колхоз ва совхозларда меҳнаткашлар орасида 8 Март Халқаро хотин-қизлар куни ҳақида докладлар қилмоқдалар, суҳбатлар ўтказмоқдалар. 16-нчи совхозда, 2-нчи МТСда, Куйбишев номли ва Сталин номли колхозларда малакали докладчилар томонидан хотин-қизлар кунига бағишлаб лекциялар ўқилди.

* * *

Ўртасарой районидаги МТС, совхоз ва колхозларда 8 Март Халқаро хотин-қизлар кунига тайёргарлик ишлари қизғин олиб борилаётир «Полярная звезда» колхозининг клубида ва район маданият уйида докладчилар ҳамда агитаторлар учун кўргазмали консультация ташкил қилинди.

Район партия комитетининг пропаганда-агитация бўлими пропагандист ва докладчилар учун инструктив доклад ўтказди ва уларни жойларга юборди Колхозларда хотин-қизлар кунига доир темаларда доклад ва суҳбатлар ўтказилаётир.

ПИЛЛАЧИЛИК ЮЗАСИДАН РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИ

ТОШЛОҚ (Фарғона области), (ЎзТАГ). Пиллачилик юзасидан республика кенгашининг қатнашчилари ўз мажлисларида қимматли техника хомаш'ёси бўлган пилла етиштиришни янада кўпайтириш йўлларини муҳокама қилишни давом эттирдилар.

Ўрта Осиё Пиллачилик илмий-текшириш институтининг старший илмий ходими, қишлоқ хўжалик фанлари кандидати М. Ғаниеванинг докладида қурт боқишдаги жадал усулларнинг қандай яхши натижалар беришини яққол кўрсатадиган ма'лумотлар келтирилди Олимлар аниқлаганки, қурт боқиш муддати 35 суткадан 27 суткагача қисқартирилганда пилла ҳосили 13 процентдан ортиқ ошади, меҳнатнинг сарфланиши эса қарийб 18 процент камаяди. Ўртоқ Ғаниева қуртларни тўғри озуқалантириш ва қуртхоналарда зарур температурани сақлаш каби факторлар қуртларнинг ўсишига қандай яхши та'сир этганлигини алоҳида уқтириб ўтди. У, қуртлар бешинчи ёшда бўлганда уларга тез-тез барг бериб туришни тавсия этди. Бундай қилиш пилла сифатининг яхшиланишига ёрдам беради.

Сўзга чиқучиларнинг кўплари қуртларни сўнгги даврида тўғри боқадиган колхозларнинг тажрибасини ёйишни таклиф қилдилар. Жумладан, энг яхши баргларни қуртлар ўсишининг энг сўнгги даврига қолдириш тавсия этилади. Қуртлар тўртинчи-бешинчи ёшга етганларида баргларда намликни ошириш учун тутзорларни кўпроқ суғориш керак.

Кўп нотиқлар пиллачиларнинг, тайёрлаш ва қишлоқ хўжалик органларининг ишларида ҳали ҳам мавжуд бўлган камчиликларни танқид қилдилар.

Ўзбекистон ССР Қишлоқ хўжалик министрлиги Пиллачилик бош бошқармасининг бошлиғи И. Нуриддинов қисқа муддат ичида пиллачиликдаги ишларни механизациялаштиришни кучайтириш, пилла ҳосилини ошириш, пилла қуртлари учун мустаҳкам озуқа базасини вужудга келтириш зарурлиги тўғрисида гапирди. СССРда олинадиган бутун пилланинг ярмисини Ўзбекистон бериб турмоқда. Бу эса республика қишлоқ хўжалик меҳнаткашлари зиммасига алоҳида мас'улият юклайди. Ҳолбуки кўпгина колхозларда ва районларда пиллачиликнинг аҳамиятига ҳали етарли баҳо бермаётирлар, пилла етиштиришни кўпайтириш ва унинг сифатини яхшилаш учун барча резервлардан фойдаланмаётирлар. Ўтган йили Ўзбекистон ССР пилла тайёрлаш планини бажарди. Лекин кўкламги қурт боқиш бўйича белгиланган топшириқни фақат Хоразм области ва Қорақалпоғистон АССРгина бажарди. Кўп колхозлар бу ишларни ёзда ва кузда бажаришга мажбур бўлдилар. Республикада ҳар қути қурт уруғидан 60—70 килограммдан пилла ҳосили олучи кўпгина илғор хўжаликлар бор. Айрим звенолар янада яхшироқ натижаларга эришиб, ҳар қути қурт уруғидан 100 килограмм ва бундан ҳам ортиқ пилла ҳосили олмоқдалар. Шу блан бирга, юзларча колхозлар пилладан кам ҳосил олиб келмоқдалар. Қолоқ колхозларни илғорлар даражасига етказиш — пилла етиштиришни кўпайтиришнинг жуда муҳим резервидир.

Ўртоқ Нуриддинов колхозларда тут дарахтлари фондининг ўсиб бораётганлигини кўрсатиб ўтди. Лекин тут дарахтлари ўтқазиш бўйича белгиланган топшириқлар кейинги уч йил ичида бажарилмади. Кўп тутзорлар яхши парвариш қилинмаганлиги сабабли улардан барг кам олинмоқда.

Кенгашда Ўзбекистон Компартияси Марказий Комитетининг секретари ўртоқ С. Камолов нутқ сўзлади.

Кенгаш қатнашчилари Ўзбекистондаги барча пиллачиларга қарата мурожаат қабул қилиб, уларни қимматли техника хомаш'ёси етиштиришни кўпайтириш учун мусобақага қўшилишга чақирдилар.

Республиканинг турли районларидан келган колхозчи ва мутахассислар Охунбобоев районидаги Ленин номли колхозга бордилар ва уерда кам маҳсулот берадиган тут дарахтларига яхши сортли тут дарахтлари қаламчаларини пайванд қилиш методлари блан танишдилар. Меҳмонлар Марғилон ипакчилик комбинатига ва Тошлоқ районидаги Сталин номли колхознинг тутзорларига экскурсияга ҳам бордилар. (ЎзТАГ).

П А Р Т И Я   Т У Р М У Ш И

Чорвачиликка раҳбарликни кучайтирайлик

Оҳангарон район партия активининг йиғилиши

Оҳангарон район партия активининг йиғилиши бўлиб ўтди. Йиғилиш «КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг якунлари ва район партия ташкилотининг вазифалари тўғрисида»ги масалани муҳокама қилди.

Докладчи—район партия комитетининг секретари ўрток Муҳамедов ва доклад юзасидан бўлган музокараларда қатнашган ўртоқлар КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорини қизғин ма'қулладилар.

Чорвачилик — Оҳангарон районининг қишлоқ хўжалигида етакчи тармоқлардан биридир. Кейинги йилларда район колхозларининг чорвачиликдан олаётган даромадлари бирмунча ўсди, колхозчиларнинг меҳнат кунига тақсимланадиган чорвачилик маҳсулотларининг миқдори анча кўпайди. Ўнлаб чўпонлар, молбоқарлар, сут соғувчилар фермаларда фидокорона меҳнат қилиб, чорва молларини парвариш қилиш ва улардан олинадиган маҳсулотни ошириш соҳасида яхши натижаларга эришдилар.

Районда чорвачиликни ривожлантириш учун етарли ем-хашак базаси ва бошқа барча шароитлар мавжуд. Район колхозларига бирнеча ўн минг гектар яйлов, пичанзор ва қамишзорлар доимий фойдаланиш учун берилган. Лекин ана шу имкониятлардан етарли фойдаланилмади. Чорва молларининг сонини кўпайтириш давлат планлари йил сайин бажарилмай келаётир. Бунинг устига молларнинг кўплаб нобуд бўлишига йўл қўйилмоқда.

Шунингдек чорва молларининг маҳсулдорлиги ҳам жуда паст даражада қолиб келмоқда. Ўтган йили ҳарбир сигирдан 341 литрдан сут, бир товуқдан 33 донадан тухум ва бир қўй-эчкидан 1,4 килограммга яқин жун олинди.

Коммунистлар ана шу йўл қўйилган хато ва камчиликларни очиб ташладилар. Район партия ва совет ташкилотларининг ҳамда МТСларнинг раҳбарлари чорвачиликка раҳбарлик қилишда потўғри йўл тутиб, колхозларга амалий ёрдам бериш ўрнига, идорада ўтириб, телефон орқали алоқа қилаётганликларини танқид қилдилар.

Каганович номли колхознинг раиси ўртоқ Қўшоқов бундай деди:

— КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорига асосан сигирларнинг ҳаммасини қўлда боқишни ташкил қилдик ва ҳозир 105 сигир қўлда боқилаётир Сигирлар қўлда боқишга ўтказилгач, ҳарбир сигирдан соғиб олинаётган сутнинг миқдори 5—6 литр кўпайди. Молларнинг наслини яхшилашга, айниқса кўп жун ва тивит берадиган қўй ҳамда эчкилар зотини кўпайтириш масаласига алоҳида э'тибор бераётирмиз. Шунингдек ўрток Қўшоқов 1-нчи МТС директори Кошкин, бош зоотехник Кубатин ва давлат зоотехниги Галиев ўртоқларни 1954 йил давомида фермаларда бир марта ҳам бўлмаганликлари ҳамда уларнинг бу муҳим соҳага мас'улиятсизлик блан қараб келаётганликлари учун танқид қилди.

— Бизнинг колхозимизда, — деди «XIX партс'езд» колхози партия бюросининг секретари ўртоқ Матибрагимов, — ўтган йили чорвачилик соҳасида давлат планлари тўлиқ бажарилди. Чорвачиликни ривожлантиришда МТС ва МЖС катта роль ўйнаши лозим. Афсуски, бундай бўлмаётир. 1-нчи МТС директори Кошкин ва МЖС директори Ильин ўртоқлар 1954 йилда колхоз блан тузилган шартноманинг бирор моддасини ҳам тўлиқ бажармадилар. Чорвачиликда кўп меҳнат талаб қиладиган ишларни машиналаштиришга э'тибор бермаётирлар.

1-нчи МТСнинг бош зоотехниги ўртоқ Кубатин колхозларда чорва моллари кўплаб нобуд бўлаётгани ҳақида гапирди-ю, лекин бунга нималар сабаб бўлаётганини очиб ташламади. Айниқса зооветеринария ходимларининг қониқарсиз хизмат қилаётганликларини хас-пўшлаб ўтишга ҳаракат қилди. Шунингдек у жамоат чорвачилигини ривожлантириш ва унинг маҳсулдорлигини оширишда зооветеринария ходимлари олдида турган вазифалар ҳақида ҳам ҳечнарса демади.

Йиғилиш қатнашчилари районда паррандачилик ва чўчқачиликни ривожлантириш соҳасидаги жиддий нуқсонларни очиб ташладилар, айниқса чўчқачиликни ривожлантиришга аҳамият берилмаётганини айтдилар. Чорвачилик ходимлари ўртасида партиявий-сиёсий ишларни олиб бориш ва уларни тарбиялаш соҳасида йўл қўйиб келинаётган камчиликлар ҳам қаттиқ танқид қилинди.

Шунингдек район партия ва совет ташкилотлари, колхоз ва МТС раҳбарлари кўклам экин кампаниясига тайёрлик кўришни тамомлаш учун, кўзилатиш кампаниясини муваффақиятли ўтказиш учун етарли чоралар кўрмаётганликлари кўрсатиб ўтилди.

Актив йиғилиши КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қарорини амалга ошириш юзасидан тегишли тадбирлар белгилади.

А. А'ЗАМОВ.

Оҳангарон район партия комитетининг инструктори.

Янгийўл районидаги Ворошилов номли колхоз маданият уйи колхоз ишлабчиқаришидаги илғор тажрибаларни пропаганда қилувчи ҳақиқий маданий марказга айланмоқда. Бу ерда кечқурун ўнлаб колхозчилар, звено ва бригада бошлиқлари ҳамда қишлоқ хўжалик мутахассислари лекция ва докладларни тинглайдилар, суҳбатлар ўтказадилар. **Суратда:** Маданият уйининг ўқув залида.

Қ. Розиқов фотоси.
(ЎзТАГ фотохроникаси)

Партиясиз активларни тарбиялаш

Йўллар министрлигининг Тошкент машинасозлик заводи республикамиздаги илғор корхоналардан ҳисобланади. Завод коллективи маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш учун тинмай курашиб, давлатга пландан ташқари кўплаб фойда келтирмоқда. 1954 йили заводда 1953 йилдагига нисбатан қарийб 10 миллион сўмлик кўп маҳсулот ишлаб чиқарилди.

Заводнинг бу муваффақиятларни қўлга киритишида партия ташкилоти ва завод коммунистлари катта роль ўйнадилар. Корхонанинг муваффақиятли ишлаши коллективнинг фидокорона меҳнатига кўп жиҳатдан боғлиқдир. Шунинг учун ҳам завод партия ташкилоти ўз фаолиятида жонли кишиларга — ишлабчиқариш илғорларига, меҳнат унумини ошириш, машиналарни ихчамлаштириш ва ускуналардан яхшироқ фойдаланишга қаратилган юзлаб рационализаторлик таклифлари киритган новаторларга таяниб иш қилади.

Заводда коммунистлар унчалик кўп сонни ташкил этмайди. Лекин улар ишлабчиқаришда шахсан намуна кўрсатмоқдалар, оммавий-тушунтириш ишларини олиб бормоқдалар. Корхонада социалистик мажбуриятларни ҳамда бешинчи бешйиллик планни муддатидан илгари бажариш учун олиб борилаётган курашда ўсиб етишган партиясиз активлар ҳам кўп. Механика цехининг токари ўртоқ Ортиқ Аҳмедов партия ташкилоти уни актив жамоат ҳаётига қандай қилиб жалб этганлигини жуда қониқиш блан эслайди. Цех партия ташкилотининг таклифи блан у ўзи ишлаётган участка ишчилари ўртасида илғор иш методларини қандай қилиб қўллаётгани ҳақида суҳбат ўтказгандан сўнг, цех партия ташкилотининг секретари уни ўз ҳузурига чақириб олди ва:

— Ўртоқ Аҳмедов, сиз жуда яхши агитатор экансиз. Сизнинг ҳарбир сўзингиз тушунарли, жонли иш блан, цехдаги фидокорона меҳнат процесси блан боғланган ва шунинг учун биз бундан сўнг ҳам Сизни ишлабчиқаришнинг илғор методларини пропаганда қилишга тез-тез жалб этиб турамиз, — деди.

Шундай қилиб, ўртоқ Аҳмедов агитатор бўлиб қолди. Партия ташкилоти унинг ўсишини кузатиб борди ва ҳар қадамда унга амалий ёрдам кўрсатди. Ўртоқ Аҳмедов партия ташкилоти ҳаётига кун сайин активроқ қатнашди. Партия ташкилоти эса унга ўз билимини оширишда ёрдам берди. Ҳозир у завод ҳузурида очилган кечки ёшлар ўрта мактабида ўқимоқда.

Кишиларни тарбиялашда, уларнинг шахсий сифатларини текшириб кўришда партия ташкилоти раҳбарлиги остида олиб бориладиган оммавий ишлар жуда катта роль ўйнайди. Заводда ана шу йўл блан илғор ишчилардан токарь Василий Вихленко слесарьлардан Александр Рошчин, Иван Малихин ва бошқа ўртоқлар партия сафига қабул қилиндилар.

Партия ташкилоти ўз вазифаларини ҳал қилишда партиясиз активлар блан тез-тез маслаҳатлашиб туради. Мисол учун, завод олдига компрессорларни тайёрлаш технологиясини яхшилаш ва уларнинг вазнини камайтириш масаласи қўйилган вақтда партия ташкилоти бу вазифани ҳал қилишга кўпгина партиясиз активларни жалб этди. Бу масалага бағишланган ишлабчиқариш—техника конференциясида юзлаб ишчи ва инженер-техник ходимлар қатнашдилар. Унда завод партбюросининг топшириғига мувофиқ завод бош конструктори, партиясиз мутахассис ўртоқ Тарутин доклад қилди. Конференцияда сўзга чиққан партиясиз активлар жуда кўп амалий таклифлар киритдилар. Бу тадбир жуда яхши натижа берди. Ўн кубли компрессор станциясининг оғирлиги 720 килограммга, «КВ—200» маркали компрессорнинг оғирлиги эса 336 килограммга камайтирилди. Ҳисоблаб чиқилганда, завод тежалган материаллар ҳисобига бир йилда қўшимча равишда 100 дан ортиқ машина ишлаб чиқариши мумкинлиги аниқланди. Шунингдек заводда меҳнат унуми бирмунча ошди, маҳсулотнинг таннархи камайди, асбоб-ускуналардан фойдаланиш қарийб 25 процент оширилди.

Завод партия ташкилоти бошқа муҳим масалаларни ҳал қилишда ҳам ана шундай тўғри йўл тутмоқда. Агитколлективнинг ишида коммунистлар блан бир қаторда 26 партиясиз ходим ҳам актив қатнашаётир. Партия ташкилоти улар учун семинарлар, инструктив машғулотлар уюштирди. Ана шундай семинарлар кўпсонли касаба союз активи учун ҳам ташкил этилган.

Партиясиз активлар блан олиб борилган кундалик иш партия ташкилотининг корхона коллективи ўртасидаги та'сири ва обрўсини оширди, коммунистлар ва партиясизлар партия ташкилоти атрофига янада маҳкамроқ жипслашди.

Ҳозир заводда бешинчи бешйиллик планни муддатидан олдин бажариш учун социалистик мусобақа кенг қизитиб юборилди. Завод партия ташкилоти мусобақага бошчилик қилиб, унинг самарали натижаси учун бор кучи блан курашмоқда.

Р. АБДУЛЛАЕВ.

ФАН ва ТЕХНИКА ЯНГИЛИКЛАРИ

МЕТАЛЛ ЎРНИГА ИШЛАТИЛАДИГАН КАРТОН

Яқинда техник қоғозлар ишлаб чиқарувчи фабрикалардан бирида сув шиммайдиган картон тайёрлаш ўзлаштирилди. Сув шиммайдиган жуда мустаҳкам картон қоғоз саноатининг чиқиндиларидан тайёрланади. Ҳозир машинасозлик саноатида бирнеча детальларни металл ўрнига ана шу янги картондан тайёрламоқдалар. Шунингдек, янги картон радиоприёмник, телевизор ва патефон қутиларини тайёрлаш ҳамда чемоданлар ишлаб чиқаришда ҳам қўлланилмоқда.

МЕДИЦИНАНИНГ ЯНГИ ЮТУҒИ

Яқин вақтларгача жонли организмнинг клиник ўлимидан кейин, уни тирилтириш узоғи блан 5 — 6 минут ўтгач мумкин, деб ҳисоблаб келинар эди. Киевдаги Богомольц номли физиология институтининг илмий ходимлари организмни қайта тирилтириш соҳасида янги, катта ютуққа эришдилар. Медицина фанлари доктори В. Д. Янковский бошчилигида шу соҳада ишлаётган бир группа илмий ходимлар клиник ўлган организмни 15 минут ўтгандан сўнг ҳам тирилтириш мумкин эканлигини амалда исбот этдилар.

...Кўп қон йўқотиш орқасида итнинг юраги ҳаракатдан тўхтади, нафаси ҳам чиқмай қолди. Унинг клиник ўлганидан 15 минут ўтгач, юраги ва ўпкаси ўрнига махсус асбоб — автожектор ишлайбошлади. Кислород блан тўйинтирилган қон автожекторнинг юқори насоси ёрдамида ўлган итнинг танасига, ишлатилиб бўлган қон (веноз) эса қуйи насос блан сун'ий ўпкага юборилди. У ерда кислород блан тўйинтирилиб, яна организмга юборилади. Ит нафас олабошлади, ҳаракатдан тўхтаган юрак аста-секин ишлайбошлади. Қайта тирилтирилган ит орадан бирнеча кун ўтгач соғайиб, аввалгидек ҳаракат қилабошлади.

Кўптиражли газеталар саҳифаларидан

«КЎКЧЕТОВ ОБЛАСТИДАН ХАТ»

КПСС Марказий Комитетининг февраль-март Пленуми 1954 — 1955 йилларда қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш тўғрисида халқимиз олдига қўйган улуғвор тарихий вазифани бажариш учун ўтган йилнинг кўкламида минглаб комсомол-ёшлар Сибирь ва Шимолий Қозоғистоннинг бепоён чўлларига жўнаб кетган эдилар. Мамлакатимиз меҳнаткашлари янгидан ўзлаштирилаётган ерларни қишлоқ хўжалик машиналари ва керакли нарсаларнинг ҳаммаси блан етарли та'минлаш ҳақида ғамхўрлик қилдилар. Натижада КПСС Марказий Комитети томонидан қўйилган вазифа ортиғи блан бажарилди. Ленин комсомоли партия ва халқ ишончини шараф блан оқлади.

Л. М. Каганович номли заводнинг ўша пайтда қўриқ ва бўз ерларни ўзлаштириш учун Шимолий Қозоғистонга жўнаб кетган собиқ ишчилари — комсомол а'золари Л. Красноперов, А. Кочетков, М. Рассохин ўртоқлар Кўкчетов область, Зерендин МТСи ишчиларининг топшириғига мувофиқ қадрдон заводга хат ёзиб юборганлар. «Кўкчетов областидан хат» заводда чиқадиган кўптиражли «Қизил-шарқчилар гудоги» газетасининг 1955 йил 3-нчи сонида босилган. Комсомоллар ўз хатларида бундай деб ёзадилар:

«Биз Қозоғистондан сизларга ўзимизнинг комсомоллик саломимизни йўллаймиз.

Асрлар бўйи фойдаланилмасдан ётган Қозоғистон чўлларини ишга солиш учун кўп меҳнат сарф қилдик. Биз қўриқ ерни очиб, ғалла экдик ва ундан юқори ҳосил олдик.

МТСимизнинг ёш тракторчилари 13000 гектар қўриқ ерни ҳайдадилар ва Зерендин район комсомол комитетининг кўчма Қизил Байроғини олишга муваффақ бўлдилар. Ҳозир биз 1955 йил учун топшириқ олдик, бу ўтган йилгига нисбатан анча кўп.

Қимматли ўртоқлар! Биз янги, оширилган мажбуриятни ҳам шараф блан адо этамиз».

Газета саҳифасида бу хатни босиб яхши иш қилинган. Бу хат завод комсомолларини ишлабчиқаришда янгидан-янги муваффақиятларга илҳомлантириши шубҳасиздир.

САТИРА ВА ЮМОР

«Ўзбексельмаш» заводи партия ташкилоти, завод комитети ва дирекциясининг органи «Фрунзевец» газетаси сатирага алоҳида аҳамият беради. Газетанинг деярлик ҳар сонида сатира ва юмор рубрикаси остида хилма-хил материаллар босилади. Бу материалларда завод ма'мурияти, айрим ходимларнинг бюрократлиги, нормани бажармаган ишчининг дангасалиги, хуллас заводнинг ички ҳаётига оид хато ва камчиликлар қаттиқ танқид қилинади. Сатира ва юмор рубрикаси остида босиладиган материаллар ўзининг қисқа, содда, тушунарли тилда ёзилиши, танқиднинг партиявийлиги ва принципиаллиги блан ажралиб туради. Киноя, аччиқ, заҳарханда кулги блан айтилган гап дарров ўз эгасини топиб олади. Газетанинг шу йилги биринчи сонида босилган «Ме'ёрини бил» материалида қисқа, лекин ўткир диалогларда пиёниста ота бундай танқид қилинади:

«Ресторанда икки киши — кекса ота ва ёш ўғил ўтиришипти.

ОТА: Ичавер ўғлим, ичавер, лекин ме'ёрини бил...

ЎҒИЛ: қандай қилиб ме'ёрини билиб бўлади?

ОТА: Мана, қўшни столга қара, икки киши ўтирипти. Ана шу иккита одам кўзингга тўртта бўлиб кўриндими бўлди, бошқа ичиш керак эмас...

ЎҒИЛ: Дада, қўшни столда бир киши ўтирипти-ку ахир...»

Газета ўз саҳифасида «Заводнинг Кичик Энциклопедияси»ни бериб бормоқда. Бу энциклопедияда ба'зи сўзларнинг завод шароитидаги ма'носи тушунтириб берилади. Масалан газета бундай деб ёзади:

«Мажлис—бу шундай дорики, ози фойда қилади, кўпи зарар.

Бир ме'ёрда ишлаш — тўғри планлаштириш, меҳнат интизоми ва топширилган иш юзасидан мас'улиятни сезиш каби ижтимоий элементлар йиғиндиси.

Штурмчилик — соат стрелкасининг белгиланган графикдан оғишининг натижаси»

Ишчи, хизматчи ва инженер-техник ходимларнинг ишчанлигини ошириш, техникани дадил олға суриш учун кураш, ишлабчиқариш маданиятини тинмай юксалтириш, ишчиларнинг моддий ва маданий эҳтиёжларига зийрак муносабатда бўлиш — ўртоқ Д. Великсон редакторлик қилаётган «Фрунзевец» газетасининг диққат марказидаги масалалардир. Бу масалаларни тез ва та'сирчан қилиб ёритишда заводдаги кўпгина ишчи ва хизматчилар актив қатнашадилар. «Фрунзевец» газетасининг завод коллективи томонидан севиб ўқилиши ва ҳар сонининг зориқиб кутилишининг сири ҳам ана шундадир.

Р Е Д А К Ц И Я Г А   Х А Т Л А Р

Энди кимга мурожаат қилиш керак

Сталин районида янги маҳаллалардан бири — Янгиобод маҳалласи ўз номига яраша обод бўлди, текис ва тўғри кўчалар, уй-жой бинолари бун'ёдга келди. Хонадонларнинг уйлари электрлаштирилди. Ўтган йили маҳалла аҳолиси ўртасида илмий-атеистик ва тарбиявий темаларда 15 дан ортиқ лекциялар ўқилди, турли кинофильмлар кўрсатилди ҳамда «Янгиобод ҳақиқати» деворий газетаси чиқарилмоқда.

Лекин шунга қарамай, маҳаллада бирқанча камчиликлар бор. Ўтган йили шаҳар водоканал тресті томонидан иккита водопровод ўрнатиб берилди. Аммо крандан сув жилдираб оқмоқда. Крандан сув олиш учун маҳалла аҳолисидан бирқанчаси 600—700 метрдан келади. Броқ, сувнинг ана шундай кам келиши орқасида уларнинг вақти ортиқча сарф бўлмоқда.

Шунинг учун биз янги водопровод кранлари ўрнатилишини талаб қилиб шаҳар водоканал трестига бирнеча бор мурожат қилдик. Талабимиз ҳануз амалга оширилмаётир. Ўтган йилнинг июнь ойида «Энергосбит» конторасп маҳалла кўчаларини ёритиб бериши ҳақида шаҳар ёритиш бюроси бошлиғининг ўринбосари ўртоқ Ганзюкка мурожаат қилдик. У, агар «Энергосбит» сим тортиб берса, ёритиш бюроси лампочкалар ўрнатиб беражагини айтди. Лекин бу талаб ҳам, ва'далар ҳам амалга оширмай қолди.

Ўтган йили текисланган 500 метр йўлка район коммунал хўжалигининг бошлиғи ўртоқ Юсуповнинг айби блан ҳали ҳам асфальтлаштирилмади.

Яна бир камчилик шундан иборатки, маҳалламиз Бешёғоч майдонидан 2 — 3 километр узоқда жойлашган. Чорсу блан Самарқанд дарвозаси ўртасида пассажир машинаси қатнайди. Биз ана шу автобусни Бешёғоч майдонига ҳам қатнашини талаб қилиб, Ўзбекистон Автотранспорт ва тошйўллар министрлигига хат блан мурожаат қилдик. Орадан анча вақт ўтишига қарамай талабимизга жавоб олганимиз йўқ.

Бизнинг талабларимиз ҳам ва ба'зи ташкилотлар раҳбарларининг ва'далари ҳам ҳали амалга оширилмай келмоқда. Энди кимга мурожаат қилиш керак?

У. РАСУЛЕВ,
маҳалла комиссиясининг раиси.

Маҳаллада яшовчилардан:

А. ОРТИҚОВ,
ўқитувчи.

М. АЛИМОВ,
Сталин номидаги Тўқимачилик комбинатининг ишчиси.

И. ТЎРАХОНОВА,
кўпболали она.

Ф. МУСАЕВ,
милиция бошқармасининг ходими.

Н. ЗАЙНИДДИНОВ,
завод ишчиси.

А. УМАРОВ,
маҳалла активи.

Т. ЎРУНОВ.

Меҳнат унумини оширишнинг муҳим резервлари

Меҳнат Қизил Байроқ орденли И. В. Сталин номли Тошкент тўқимачилик комбинати Иттифоқимиздаги ип-газлама саноатининг энг йирик корхоналаридан бири ҳисобланади. Ўрта Осиё республикалари ва Ғарбий ҳамда Шарқий Сибирьни газлама, ип ва ип маҳсулотлари блан узлуксиз та'минлаб туришда комбинатнинг тутган мавқи'и ғоят каттадир.

Комбинатнинг кўп сонли коллективи партия ва ҳукуматимизнинг кенг исте'мол моллари ишлаб чиқаришни кўпайтириш ва унинг сифатини яхшилаш ҳақидаги кўрсатмаларини муваффақият блан амалга ошириш учун курашиб, яхши натижаларга эришмоқдалар. Ишчилар, инженер-техник ходимлар аҳолининг тобора ўсиб бораётган эҳтиёжларини қондириш мақсадида ички резервлардан тўла ва унумли фойдаланиш ҳамда шу асосда маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтириш, унинг сифатини тинмай яхшилаш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар. Жумладан, кейинги бирярим йил ичида мулине иплари тайёрлаш 2,5 баравар кўпайди.

Ип фабрикасининг ишчилари, хизматчилари ва инженер-техник ходимлари комбинатдаги барча фабрика ва завод коллективлари қаторида москвалиларнинг бешинчи бешйиллик планни муддатидан илгари бажариш учун социалистик мусобақани янада кенгайтириш ҳақидаги ташаббусини қизғин қўллаб-қувватладилар. Фабрика коллективи ички имкониятларни ҳартарафлама ҳисобга олиб, ўз зиммасига бешйиллик топшириқни муддатидан илгари бажариш ва пландан ташқари 12,8 миллион ғалтак ип, 11,2 миллион ўрам мулине ипи тайёрлаш, 1955 йилда ўртача бир кеча-кундузда тайёрланаётган маҳсулот миқдорини 1950 йилдагига нисбатан 2,4 баравар ошириш, 110 тонна хомашё иқтисод қилиш ва меҳнат унумини 32 процент ошириш мажбуриятини олди.

Бу мажбуриятни шараф блан бажариш ва комбинатдаги фабрикалар ўртасидаги социалистик мусобақада ғолиб чиқиш учун бирқанча ташкилий-техникавий тадбирларни амалга оширмоқдамиз. Жумладан, кўп ишлатилиб, эскириб қолган ускуналар ўрнига меҳнат унуми юқори бўлган янги ускуналар ўрнатдик. Биргина ўтган йилнинг ўзида Пенза, Климово ва Иттифоқимизнинг бошқа шаҳарларидаги заводларда тайёрланган энг янги типдаги 33 та турли хилдаги автомат станоклар олдик ва уларни цехларга ўрнатдик. Комбинат механика заводида тайёрланган «Вильдс» типидаги ип ўраш автомат станоклари меҳнат унумини бирмунча ошириш блан бирга, тайёрланаётган маҳсулотнинг сифатини анча яхшилаш имконини берди. Шунингдек, ип бўяш цехига ҳам бирқанча янги сушилкалар ва бўяш аппаратлари ўрнатилди.

Фабрика цехларига янги машина ва станоклар ўрнатиш блан бирга, ишлабчиқариш процессини янада такомиллаштириш мақсадида мавжуд машиналарга турли хил мосламалар ўрнатилди. Амалга оширилган бу тадбирларнинг ҳаммаси машиналар тезлигини 8—10 процент ошириш имконини берди. Ишлаб чиқарилаётган маҳсулот миқдорининг ошиши блан бирга, унинг сифати ҳам кескин суратда яхшиланди.

Фабрика коллективи ана шу бой техникадан унумли фойдалниш, мавжуд асбоб-ускунлардан маҳсулот олишни тобора кўпайтириш учун социалистик мусобақани кенг қизитиб юборди. Корхона партия ташкилоти омманинг меҳнат соҳасидаги ижодий ташаббусини қўллаб-қувватлади. Ишчи, инженер-техник ходимларнинг меҳнат унумини оширишга қаратилган ҳарбир янги таклифига катта э'тибор блан қаралди. Касаба союз ва комсомол ташкилотлари ишлабчиқариш новаторларининг илғор иш усулларини хилма-хил формаларда кенг оммалаштирдилар. Мусобақа ғолиблари турли йўллар блан тез-тез рағбатлантириб турилди. Натижада бешинчи бешйилликнинг ўтган 4 йили ичида биз катта ғалабага эришдик: 4 йил ичида пландан ташқари 7 миллион 524 минг сўмлик ип маҳсулотлари ишлаб чиқардик.

Бундай юқори кўрсаткичга, аввало, жойларда меҳнатни ташкил этишни яхшилаш ва унинг формаларини тобора такомиллаштирабориш ҳамда ишлабчиқаришга янги техника ва илғор технологияни дадил жорий қилиш натижасида эришдик. Меҳнатсевар коллектив қўлга киритилган муваффақиятлар блан қаноатланиб қолмай, янада юқори кўрсаткичларга эришиш учун астойдил меҳнат қилди. Корхонада меҳнат унуми тинмай ўсиб борди. Буни қуйидаги рақамларда яққол кўриш мумкин (1950 йилдаги даражага нисбатан процент ҳисобида):

1951 йил — 123,4 процент
1952 йил — 140,3 процент
1953 йил — 153,1 процент
1954 йил — 184,1 процент

Корхонадаги ихтиро'чилик ва рационализаторлик бюросига ишчилар, инженер-техник ходимларидан мавжуд машиналарни такомиллаштириш, маҳсулот ишлаб чиқаришни кўпайтиришга имкон берувчи кўплаб қимматли таклифлар тушмоқда. Масалан, бўяш цехининг бошлиғи К. Райкова ва мастер В. Киселева ўртоқлар ўзаро ҳамкорликда ишлаб чиққан ип бўяш процессини ўзгартиш ҳақидаги таклифининг ишлабчиқаришга жорий қилиниши йилига 241 минг сўм иқтисод қилиш имконини берди.

Мулине цехида янги терув машиналарини монтаж қилиб, ишга тушириш натижасида шу участкадаги 40 ишчини бошқа участкага кўчириш имконияти туғилди. Мулине цехининг ишчилари меҳнаткашларнинг талаб ва эҳтиёжларини ҳисобга олиб, маҳсулот ассортиментини тобора кўпайтирмоқдалар. Ҳозир 98 хил рангда мулине иплари тайёрланмоқда.

Бешинчи бешйиллик планни муддатидан илгари бажариш учун бошланган ва тобора кенг қулоч ёйиб бораётган мусобақа корхона коллективи ўртасида кўплаб илғорларни, ишлабчиқариш новаторларини етиштириб чиқармоқда. Бешинчи бешйиллик планни муддатидан илгари бажариб, келгуси бешйиллик ҳисобига маҳсулот топшираётган ишчиларнинг сони кун сайин, соат сайин ўсмоқда. Жумладан, ишчилардан Горелова, Хўжаматова, Бауткина ўртоқлар бешйиллик топшириғини 2 йил-у 10 ойда, Абаева, Налеткина, Тихомирова ўртоқлар эса 3 йил-у 3 ойда бажардилар. Бўяш цехининг мастер ёрдамчиси ўртоқ Панкратов бошчилигидаги бригада а'золари бешйиллик топшириқни муддатидан илгари 3 йил-у 2 ойда бажардилар.

Мавжуд асбоб-ускуналардан рационал фойдаланиш, уларнинг техникавий ҳолатини яхшилаш ва шу асосда ишлабчиқариш майдонини кенгайтирмасдан туриб, маҳсулот олишни кўпайтириш мақсадида биз яна қўшимча равишда бирқанча ташкилий-техникавий тадбирларни амалга оширамиз. Жумладан, асбоб-ускуналарни профилактик ва жорий ремонт қилиш сифатини яхшилаш ҳамда ремонт муддатларини имкони борича қисқартиб бориш йўлларини белгилаб чиқдик. Фабрикада вақти-вақти блан ўтказиб туриладиган «Мастерлар куни» ва техника советининг кенгашларида жорий ва профилактик ремонтнинг уюштирилишини яхшилаш ҳақидаги масалалар муҳокама қилинади. Шунингдек, биз машина ва асбоб-ускуналарнинг бекор туриб қолишини систематик равишда камайтириб бориш учун кураш олиб бормоқдамиз. Масалан, агарда 1950 йилда ба'зибир сабаблар блан машиналарнинг бекор туриб қолиши 6,52 процентни ташкил этган бўлса, 1954 йилда бу рақам 4,51 процентга тушди.

Фабрикада меҳнат унумининг доимо ошиб бориши блан маҳсулот таннархи камаймоқда. Масалан, бир ўрам мулине ипининг таннархи 4 йил ичида 11,14 процент камайди.

Фабрика цехларида ва участкаларида ишлабчиқаришни бир ме'ёрда ташкил этиш ва график асосида ишлаш учун бирқанча тадбирлар амалга оширилди. Чунки ишлабчиқаришни бир ме'ёрда ташкил этмасдан туриб меҳнат унумини систематик равишда ошириб бўлмайди. Броқ, айрим вақтларда комбинат та'минот бўлимининг айби блан ғалтак, тара, бўёқ каби зарур хомашё ва ёрдамчи материаллар ўз вақтида етказиб берилмаётир. Бу эса, ишлабчиқариш графигининг бузилиши ҳамда маҳсулот ассортименти планининг бажарилмаслигига олиб келмоқда. Комбинат ма'мурияти меҳнат унумини янада оширишга ҳалақит бераётган бу камчиликнинг олдини олиш ва фабрикани хомашё ва ёрдамчи материаллар блан узлуксиз та'минлаб туриш учун зарур бўлган ҳамма тадбирларни кўриши керак.

Фабрика партия ташкилотининг раҳбарлигида корхона ма'мурияти, касаба союз ва комсомол ташкилотлари коллективнинг қўлга киритган муваффақиятларини мустаҳкамлаш ҳамда аҳолига кўплаб юқори сифатли ип ва ип маҳсулотлари етказиб бериш учун бундан кейин ҳам астойдил курашадилар.

С. НИКОЛАЕВА,

И. В. Сталин номидаги Тошкент тўқимачилик комбинати ип ишлаб чиқариш бўлимининг мудири.

Китоб магазини қачон очилади?

Фрунзе районп Тошкент шаҳридаги энг йирик саноатлашган ва аҳолиси кўп районлардан бири ҳисобланади. Район территориясидаги Сталин номли тўқимачилик комбинати, «Таштекстильмаш», карборунд заводлари меҳнаткашларининг, Тўқимачилик, Педагогика институтлари, фабрика та'лими, ҳунар ва бошқа мактабларда ўқиётган мингларча ёшларнинг совет адабиёти ва турли китобларга бўлган талаби қондирилмаётир, шу вақтга қадар районда китоб магазини йўқ.

Меҳнаткашлар депутатлари Тошкент шаҳар Совети ижроия комитети райондаги Шота Руставели кўчасида қурилаётган уч қаватли бинонинг биринчи қаватини китоб магазинига бериш ҳақида 1954 йил 20 августда қарор чиқарди. Қарорда магазин қурилиши устидан контрольлик қилиш меҳнаткашлар депутатлари район Совети ижроия комитетининг раиси Турковага, магазинни жиҳозлаш ва уни китоблар блан та'минлаш облкнижторг конторасининг бошлиғи Расулев ўртоқларга юклатган эди. Броқ орадан шунча вақт ўтишига қарамай ҳали ҳам китоб магазини ишга туширилгани йўқ. Туркова ва Расулев ўртоқлар магазиннинг ишга туширилишини қачонгача пайсалга солар эканлар?

У. РАҲМОНОВ.

«ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ» МАТЕРИАЛЛАРИ ИЗИДАН

„Пашша орқасига яширинган фил"

Газетамизнинг шу йил 9 январь сонида юқоридаги сарлавҳа остида фельетон босилиб, унда Тошкентдаги «Ўртоқ» кондитер фабрикасида бўлган жиддий нуқсонлар фош қилинган эди.

Ўзбекистон КП Тошкент шаҳар комитетидан ҳамда Ўзбекистон ССР Озиқ-овқат моллари саноати министрлигидан редакциямизга хабар қилишларича, фельетон Киров район партия комитетининг 9 февральдаги бюросида ва министрликнинг коллегия мажлисида муҳокама қилинган ва фельетонда келтирилган фактлар тасдиқланган. Ўз вазифасини уддалайолмаганлиги, хўжалик ва молия ишларини чалкаштириб юборгани учун фабрика директори Корпусова ҳамда та'минот бўлимининг бошлиғи Хўжаев ўртоқлар вазифаларидан бўшатилди. Фабриканинг бош бухгалтери ўртоқ Журавлевни ишдан олиб ташлаш «Узглавхлеб»га топширилган.

Кондитер фабрикасидаги камчиликларни тезда бартараф қилиш ва ишни тубдан яхшилаш тадбирлари белгиланган.

КЎКЛАМГА ТАЙЁРГАРЛИКНИ ҲАРТОМОНЛАМА КУЧАЙТИРАЙЛИК!

ҚИШЛОҚ ХЎЖАЛИГИ УЧУН ЯНГИ ТЕХНИКА

Пахта қуритиш-тозалаш цехлари

Йил бўйи фидокорона меҳнат қилиб етиштирилган ва йиғиб-териб олинган пахта ҳосилини қисқа муддат ичида қуритиб, тозалаб пешма-пеш давлатга топшириш масаласи яқин йиллар ичида ҳал қилиниши лозим бўлган энг муҳим проблемалардан бири эди.

Ма'лумки, йиғиб-териб олинган пахтани қуритиш ва тозалаш ишлари колхозларда, совхозларда деярли ярим кустар усулида бажарилар ва шу сабабли бу усул пахтачиликни комплекс равишда механизациялаштиришнинг ўсиб бораётган талабларига мутлақо жавоб бермас эди. Териб олинган ҳосил сифатли қилиб тозаланмаслиги ва қуритилмаслиги натижасида кўп ҳолларда тайёрлов пунктлари келтирилган пахтани қабул қилмасдан қайтариб юборар ва бу эса ўз навбатида колхоз ва совхозларда давлатга пахта топшириш графигининг бажарилмай қолишига сабаб бўларди.

Пахта тайёрлашдаги ана шу камчиликларни бартараф қилиш ва пахта тайёрлаш процессини тезлатиш мақсадида пахта тайёрлаш пунктлари ҳузурида қуритиш-тозалаш цехлари қуришга қарор қилинди. 1955 йилда Ўзбекистон ССРда 97 та, шу жумладан Тошкент областида 15 та қуритиш-тозалаш цехлари қурилади.

Қуритиш-тозалаш цехларининг проект ва смета ҳужжатларини тайёрлаш Тошкентдаги 4-нчи давлат лойиҳалаш институтининг коллективига топширилган эди. Проектчилар давлат аҳамиятига эга бўлган бу топшириқнинг ғоят муҳимлигини тушуниб, уни муддатидан илгари тамомладилар ва 25 февральда заказчиларга сўнгги иш чертёжларини топширдилар. Қуритиш-тозалаш цехларининг проект ва смета ҳужжатларини тайёрлашда институтнинг А. Афонин, А. Волохина, А. Лесина ва бошқа ўртоқлар бошлиқ бўлим ходимлари алоҳида ташаббус кўрсатиб ишладилар.

Ҳозир ҳамма пахта тайёрлаш пунктлари, жумладан Қорасув, Янгийўл ва Чиноз районларидаги тайёрлаш пунктлари ҳузурида қуритиш-тозалаш цехлари қурилиши жадал усулда олиб борилмоқда. Бундай цехлар пахтанинг намлик даражасига қараб суткасига 120 тоннагача пахтани қуритади ва тозалайди. Қорасув, Янгийўл, Чиноз районларидаги пахта тайёрлаш пунктлари ҳузуридаги қуритиш-тозалаш цехларининг қурилиши шу йилнинг апрель ойларида тамомланиши кўзда тутилган.

Шу кунларда «Ташхлопкомаш», «Главзаготхлопкопром»нинг 1-нчи ҳамда 2-нчи заводлари ва бошқа машинасозлик заводларининг коллективлари қуритиш-тозалаш цехлари учун зарур бўлган асбоб-ускуна, механизмларни белгиланган муддатда ишлаб чиқариш учун астойдил меҳнат қилмоқдалар.

Қуритиш-тозалаш цехларининг иш процесси қуйидагичадир: тайёрлов пунктларига келтирилган нам пахта пневматик тақсимловчи ёрдами блан СХЛ маркали барабанли-сим тўрли қуритиш камерасига ўтказилади. Бу ерда пахта қуритилгач, яна пневматик механизмлар ёрдами блан тозалаш агрегатларига ўтказилади. Бу ерда пахта ХЧИ маркали камнеуловитель, ХСУ маркали разделитель, Б41—М маркали чанг тозаловчи механизмлардан ўтади ва ундаги барча ифлосликлар ушлаб қолинади. Агарда шунда ҳам пахтада ба'зи хасчўп ва бошқа хил ифлосликлар қолса, у вақтда пахта транспортёрлар ёрдами блан УПХ—1,5 маркали пахта тозалаш машиналарига ўтказилади. Бунда пахтанинг тозалик даражаси янада яхшиланади. Тозаланган пахта транспортёрлар ёрдами блан 13—Т—13 маркали машиналарга ўтказилади ва у ерда механизм ёрдами блан қопларга жойланади. Шундан сўнг лентали транспортёрлар ёрдами блан автомашиналарга ортилиб, пахта тозалаш заводларига жўнатилади.

Кўриниб турибдики, қуритиш-тозалаш цехларидаги ҳамма иш процесслари бутунлай механизациялаштирилган. Цех ишчилари агрегат ва механизмларнинг нормал ишлашини назорат қилиб борадилар, холос.

Қуритиш-тозалаш цехларининг ишга тушиши блан колхозчилар ҳамда совхоз ишчилари кўп меҳнат ва кўп вақт талаб этадиган ишдан озод бўладилар. Тайёрлаш пунктлари пахтакорлардан ҳўл ва ифлос пахталарни қабул қилаберадилар. Бу эса йиғиб-териб олинаётган пахтани давлатга пешма-пеш топшириш имконциятини беради ҳамда пахта тайёрлаш процессини тезлатади. Эндиликда терилган пахтани тозалаш ва қуритишни давлат ўз зиммасига олади. Бу, пахтакор колхозчилар ва совхоз ишчиларининг меҳнатини енгиллаштириш ҳақида партия ва ҳукуматимизнинг қилаётган ғамхўрлигини кўрсатувчи ёрқин далиллардан биридир.

Қуритиш-тозалаш цехларининг қурилиши муҳим янгиликдир. Ҳарқандай янгилик эса ўзига нисбатан кўпроқ аҳамият берилишини талаб этади. Шу сабабли бу муҳим давлат аҳамиятига эга бўлган ишга жиддий э'тибор бериш керак, я'ни тайёрлов органларининг хўжалик раҳбарлари, партия ва касаба союз ташкилотлари шу кундан бошлаб янги цехлар учун мастерлар, механиклар, машинистлар, цех бошлиқлари ва цех штатида кўрсатилган бошқа хил мутахассислар тайёрлашга киришишлари керак. Чунки юқори малакали, ўз ишини биладиган кадрларга эга бўлмасдан туриб, қуритиш-тозалаш цехларининг ишини яхши йўлга қўйиб бўлмайди.

М. ТАЛИБАЕВ,
4-нчи давлат лойиҳалаш институтининг старший инженери.

Б. ПЕРЕВОЗНИКОВ,

Калинин районидаги Ворошилов номли колхозда далаларга кўплаб маҳаллий ўғит чиқарилмоқда. **Суратда:** колхозчилар автомашинага маҳаллий ўғит ортмоқдалар.

Н. Меламед фотоси.

Чигитни квадрат-уялаб экишга пухта тайёргарлик кўрилмоқда

Оққўрғон районидаги «Сталинчи» колхозининг ўртоқ Қ. Холматов бошлиқ бригада а'золари бу йил пахтадан мўл ҳосил олиш учун кўкламги дала ишларини қизитиб юбордилар. Улар бу йил 65 гектар пахта майдонининг ҳаммасига чигитни квадрат-уялаб экишга пухта замин ҳозирламоқдалар. Пахта майдонларининг ҳаммаси ўғитланиб, сифатли ҳайдаб қўйилди. Шу кунларда пахта майдонларини текислаш, ариқ ва зовурларни тозалаш, маҳаллий ўғит чиқариш ишлари қизғин олиб борилмоқда. Бригада а'золари дала ишларини уюшқоқлик блан олиб бориш блан бир қаторда янги усулни ўрганишга ҳам алоҳида э'тибор бермоқдалар.

Бригада а'золари КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми қароридан ғоятда руҳланиб, меҳнат унумини тобора оширмоқдалар. П. Давронова, Қ. Тостанбекова каби колхозчилар кунлик нормаларини 2—3 ҳисса ошириб бажармоқдалар.

Бригада а'золари кўкламги дала ишларини барвақт тугаллаб, экиш кампаниясини уюшқоқлик блан кутиб олиш, жонажон Ватанимизга кўплаб пахта етказиб бериш учун замин тайёрлаш мақсадида астойдил курашаётирлар.

М. КАНЗАФАРОВ.

Янги ўзлаштирилган ерларда

Сирдар'ё районининг колхозлари кейинги уч йил ичида шўр ва қамиш босган ерлар ҳисобига 2 минг гектардан ортиқ янги ер ўзлаштирдилар. Ўтган йили Хрушчев номли колхоз а'золари янги очилган ерга чигит экиб, ҳар гектаридан 25 центнердан ҳосил олдилар. Шунингдек Маленков номли колхознинг меҳнатсевар а'золари ўзларининг фидокорона меҳнатлари туфайли янги ўзлаштирилган ерларда пахтадан юқори ҳосил етиштиришга эришдилар.

Бу йил районнинг бирқанча колхозлари янги ерлар ўзлаштириб, шўр ерларни ювиб, яхоб бердилар. Шунингдек улар кўкламги дала ишларини ҳартомонлама қизитиб юбордилар. Пахта далаларига кўплаб маҳаллий ўғитлар чиқарилаётир. Ариқ ва зовурларни тозалаш тугалланай деб қолди. Янги ўзлаштирилган ерларга чигитни квадрат-уялаб экиш учун баланд-паст ерларни текислаб, экишга тайёр қилиб қўймоқдалар.

Каганович номли, Ворошилов номли, «XIX партс'езд» колхозларининг а'золари бу йил янги ўзлаштирилган ерларга чигитни торайтирилган қаторларга экиб, пахтадан мўл ҳосил олиш учун пухта замин ҳозирламоқдалар.

Т. ҲАЙДАРОВ.

Тут кўчатлари кўплаб ўтқазилмоқда

Чиноз районидаги Ленин номли, Сталин номли ва Ворошилов номли колхозларда кўкламги дала ишлари қизитиб юборилди. Шу блан бирга бу колхозларда тут кўчатларини ўтқазиш ишлари ҳам оммавий тус олди.

Сталин номли колхознинг меҳнатсевар а'золари ирригация-мелиорация ишларини тугаллаб, карталар четига, ариқлар бўйига ва янги қурилаётган йўллар атрофига 90 мингдан ортиқ тут кўчатлари ўтқаздилар. Шунингдек, районнинг кўпгина колхозларида бу йил пилладан мўл ҳосил олиш учун шу кундан бошлаб мустаҳкам замин ҳозирланаётир. Колхозларда мевали дарахтлар ўтқазиш блан бирга 250 минг тупдан кўпроқ тут кўчатлари ўтқазилди. Кўчат ўтқазиш давом этмоқда.

Я. АБДУҚОДИРОВ.

Экскаваторчиларнинг ғайрати

Бўка районидаги Маленков номли, «Ленинобод» колхозларининг а'золари ерларнинг мелиоратив хусусиятини яхшилаш мақсадида бирмунча ишлар қилмоқдалар. Бу соҳада уларга экскаваторчилар яқиндан ёрдам бераётирлар. Тошкент МЭСининг экскаваторчилари шу колхозлар территориясидаги катта-кичик зовурларни чуқур қилиб қазишда ғайрат блан ишламоқдалар. Экскаватор машинистларидан В. Гатипов, И. Иванов, Дуров ўртоқлар ер қазиш ишлари нормасини 1,5—2 ҳисса ошириб бажармоқдалар.

Экскаваторчилар пландан ташқари 28 минг кубометр тупроқ ишларини бажариш юзасидан ўз зиммаларига мажбурият олиб фидокорона меҳнат қилмоқдалар.

Я. ИСМАТОВ.

Қишлоқ хўжалик маҳсулотларининг мўл-кўллигини та'минлаймиз

КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг «Чорвачилик маҳсулотлари етиштиришни кўпайтириш тўғрисида»ги тарихий қарорида Коммунистик партия ва Совет ҳукуматининг қишлоқ хўжалигини янада ривожлантириш ҳамда меҳнаткашларни озиқ-овқат маҳсулотлари блан мўл-кўл та'минлашнинг амалий тадбирлари белгилаб берилди. Пленумда чорвачилик соҳасидаги камчиликлар жуда тўғри кўрсатиб ўтилди.

Масалан, бизнинг колхозни олайлик. Илгарилари биз бутун э'тиборни фақат пахтачиликни ривожлантиришгагина бериб, чорвачиликка иккинчи даражали иш сифатида қараб, бу соҳани деярлик унутиб ҳам қўйган эдик.

Биз фақат ўтган йилдан бошлабгина хўжаликнинг асосий тармоқларидан бири бўлган чорвачиликни ривожлантириш юзасидан жиддийроқ иш бошладик. Лекин қилган ишимиз ҳали мутлақо талабга жавоб бермайди. Жумладан колхозимиз ўтган йили мол туёғини ўстириш ва маҳсулот етиштириш планини бажармади. Ҳарбир соғин сигирдан план бўйича 800 килограмм ўрнига фақат 450 килограммдангина сут соғиб олинди. Колхозда чорвачиликни ривожлантириш учун барча имкониятлар бўлса ҳам, бу имкониятлардан етарли фойдаланилмаётир.

Ўтган йили колхоз правлениеси ва партия ташкилоти янги типда чорвачилик биноларини қуришга қарор қилди. Бунинг учун махсус бригада тузилди ва қурилиш ишлари қизитиб юборилди. Натижада шу йил февральнинг бошида 100 сигирли молхона қурилиб, фойдаланишга топширилди.

Чорва фермаларидаги сермеҳнат ишларни енгиллаштириш учун механизацияга ҳам алоҳида э'тибор берилмоқда. Ҳозир фермада электр блан сут соғиш аппаратлари, автопоилкалар, осмо йўллар ва ем-хашак тайёрлайдиган турли машиналар ишлатилмоқда.

200 бузоқ ва 200 чўчқа учун ҳам янги типдаги махсус биноларни тез кунда қуриб бўламиз. Колхозда бу йил яна кўплаб бинолар қурилади. Бунинг учун колхознинг бўлинмас фондидан 2 миллион сўмга яқин пул ажратилди.

КПСС Марказий Комитетининг январь Пленуми чорвачилик маҳсулотлари — гўшт, сут, сарёғ, тухум, жун ва бошқаларни кўплаб етиштириш вазифасини қўйди. Гўшт топшириш планини бажариш чорвачиликни ривожлантиришга ёрдам бериши керак. Лекин бизнинг ишимизда ҳали анчагина камчиликлар бор, қилинаётган ишларимиз ҳозирги куннинг талабларига жавоб беролмайди. Биз Пленум қароридан хулоса чиқариб, бундан кейин гўшт мажбуриятига топшириладиган молларни алоҳида боқиб семиртириш тадбирларини кўрамиз. Бунинг учун биз ҳозир давлатга топшириш учун ажратилган молларни боқувга қўйдик. Шу блан бирга тез етиладиган молларни, жумладан чўчқаларни кўпайтиришга ҳам аҳамият бермоқдамиз.

Биз бу йил соғин сигирлар сонини 201 бошга етказдик. Улардан 50 таси зотдор бўлиб, ҳозир ҳамма сигирлар қўлда боқилмоқда.

Колхозчиларимиз хўжаликнинг сердаромад тармоғи бўлган жамоат чорвачилигини ҳам ривожлантириш зарурлигини яхши биладилар. Январь Пленумининг қароридан руҳланган сут соғувчиларимиз бу йил ҳарбир жайдари сигирдан 1700 килограммдан, зотли сигирлардан эса 3000—4000 килограммдан сут соғиб олиш учун янги, оширилган мажбуриятлар олдилар.

Колхоз правлениеси чорвадорларнинг маданий-маиший аҳволини янада яхшилаш соҳасида анча ишлар қилди. Жумладан ферма яқинига сут соғувчилар учун алоҳида 6 та уй-жой қурилмоқда.

Қўйчилик ва паррандачилик ҳам колхозга кўплаб даромад келтириши мумкин. Ўтган йили паррандачилик плани ошириб бажарилди. Аммо колхоз а'золари бу соҳани янада ривожлантириш, 3000 парранда учун янги типда бино қуришни планлаштирдилар.

Колхоз чўпонлари қўзилатиш кампаниясига қизғин тайёргарлик кўраётирлар. Улар Пленум қарорларига жавобан ҳар 100 совлиқдан 120 та қўзи олиш учун курашаётирлар.

Чорва молларининг маҳсулдорлигини оширишда мустаҳкам ем-хашак базасини яратиш катта аҳамиятга эгадир. Олдинги йилларда ем-хашак тайёрлаш ҳарқайси далачилик бригадаларига топширилиб қўйилган эди. Биз бу методни қўлланишдан воз кечиб, ем-хашак етиштириш учун алоҳида бригада ташкил қилдик. Бу бригадаларнинг ҳарқайсисига 40 тадан киши бириктирилган. Бу йил биз 623 гектар ерга беда, 30 гектар ерга маккажўхори, 10 гектар ерга хашаки лавлаги экамиз. Қиш кунларида молларга едириш учун 500 тонна силос ҳам тайёрлаймиз.

Биз КПСС Марказий Комитети январь Пленумининг қарорида белгиланган тадбирларни амалга ошириш, пахтачилик ва чорвачиликни ривожлантириш учун ғайрат блан меҳнат қиламиз.

И. БОЙМИРЗАЕВ,
Янгийўл районидаги Ленин номли колхознинг чорвачилик бўйича раис ўринбосари

Тажрибали товуқбоқар

Қорасув районидаги Калинин номли колхознинг паррандачилик фермасига бориб қолсангиз, товуқ, ўрдак, куркаларга дон, сув бериб, уларни меҳр блан парвариш қилаётган Маҳмуд Аҳмедовни учратасиз. У, колхознинг тажрибали товуқбоқари ҳисобланади. Аҳмедов ўз касбини севади, паррандаларни семиз ва соғлом бўлиши учун курашади. У, ўтган йили тухум топшириш планини 115 процентга етказиб бажарди.

Аҳмедов: «Паррандаларга дондан ташқари ҳархил озиқа берилиши фойдалидир», дейди ва шунга амал қилиб, ўз паррандаларини дондан ташқари бўтқа, ҳўл ўт ўрнига намланиб юмшатилган беда блан боқади. Бунинг натижасида паррандалар семиз, сертухум бўлаётир.

Ўртоқ Аҳмедов КПСС Марказий Комитети январь Пленуми қароридан илҳомланиб, ўз устига оширилган мажбурият олди. У, бу йил ўтган йилга қараганда 2000 дона ортиқ тухум топширишга аҳд қилди.

С. МУҲИДДИНОВ.

НУСХАОЙ

ЮМОРИСТИК ҲИКОЯ

Деворига елкам тегай-тегай деб турган нимқоронғу, торгина коридордан ўтиб бориб, ойнавонли каттакон эшик олдида тўхтадим. Эшикдаги «Директорнинг қабулхонаси» деган лавҳага бир нафас тикилиб турдим-да, кейин сал ботинқирамай эшикни очдим. Тўғрида, катта ёзув столи олдида ўрта ёшларда бўлган хушрўйгина бир аёл ўтирарди.

— Мумкинми? Салом! — деб шошилиб ижозат сўрадиму қабулхонага кирдим.

Ҳалиги аёл — кўринишидан анча олифта, ҳар минутда жинжалоғи блан чаккасидаги қайрилма гажакларини тузатиб турадиған қабулхона секретари на саломимга, на саволимга жавоб қилмади. У, кўп йиллардан бери уришиб, жонига тегиб юрган кундошини кўриб қолгандай бирдан юзини ўнг томонга буриб, устига қизғич лидерин қопланган эшикка қараганча ўтираверди. Мен ҳам шошилиб ўша томонга қарадим. Ҳа, менинг ишим битадиган эшик шу эди. Бу эшикка катта-катта босма ҳарфлар блан «Директор» деган ёзув осилган.

Мен секретарьнинг шуқадар совуқ кутиб олишини кўриб, «бугун бирон нимадан жуда хафа-ю, юрагига ҳечнима сиғмайди. Ҳозир агар туққан онаси келса ҳам қиё боқмайди...» деган фикрга келиб, ўзимга тасалли бердим ва стол ёнига келдим.

— Кечирасиз, менга ўртоқ Мирзаҳошимов керак эдилар. Мумкинми кабинетларига кирсам?

— Мумкин эмас! — деди у бирдан томдан тараша тушгандай, — Ўртоқ Мирзаҳошимов ҳозир муҳим мажлис ўтказаяптилар.

У, бироз жим қолди-да, менга бошдан-оёқ кўз югуртириб чиқди, сўнг нимаҳидир мулоҳаза қилди шекилли, оҳиста:

— Агар ишингиз жуда зарур бўлса, ҳув анови диванда ўтиратуринг... — деди.

Мен секретарь кўрсатган диванга бориб ўтирдим, аввалига унинг савлат блан ўтиришини, қора ип сингари ингичка қошларининг чимирилишини ва чеккасидаги қайрилма гажагини тез-тез тузатиб олишини томоша қилиб ўтирдим. Бу нарса дарров кўнглимга урди. Шундан кейин қўлимдаги китобимни ўқишга тушдим. Китоб кичик-кичик ҳикоялардан иборат бўлгани учун ҳарбир янги ҳикояни бошлаш олдидан ва у тамом бўлганда секретарь томонга қараб қўяман.

Шу палла стол устида турган қўш телефонлардан бири жиринглаб қолди. Секретарь шошмайгина қўл узатиб телефон трубкасини олди ва уни қулоғидан тўрт эллик нари тутиб:

— Алло, эшитаман! — деди.

Унинг бежирим юзида аллақандай менсимаслик ифодаси зоҳир бўлди. Таёқни-таёққа урганда чиқадиган аллақандай жонсиз овоз қулоғимга чалинди:

— Ҳа, таниб турибман. Йўқ. Собир Собирович ҳозир зайнитлар! Бошқа вақтда звонить қилинг!

Нусхаой трубкани шақ этиб илгакка ташларкан, «пашшага ўхшаб бирам ғинғиллайдики...» деб қўйди. Афтидан қиладиган зарур иши йўқми ёки бор бўлса ҳам қилишга ҳавсаласи келмай турибтими, ҳарқалай столининг тортмасини очиб, кичик қаламтарашини олди-да, қизилга бўялган тирноқларини тозалашга киришди. Яна телефон жиринглади. Нусхаой трубкани боягидай ҳавсаласизлик блан илгакдан олди:

— Алло, эшитаман!

Нусхаойнинг бежирим юзи бирдан кундай ёришиб, ипдай ингичка қошлари галмагал учиб, кўзлари ёниб, жонланиб кетди. Қани боягн эшик ғижиллашини эслатувчи жонсиз овоз! Йўқ, бу мутлақо бошқа, бир айтиб, ўн куладиган, оғиздан сўз эмас, бол томадиган Нусхаой эди.

— Вой-вой, танимай ўлибманми!? — деб ширин кулги блан сўзлай бошлади у, — сиз «салом»нинг «с» сини айтмай туриб, кимлигингизни билганман. Ҳа ҳа, ростим... Бўлмаса-чи! Собир Собировичми? У киши ҳозир сал бандлар. Ҳа, аттанг-а, сал олдинроқ телефон қилганингизда борми, нақ ўзларига рўпара келардингиз. Ҳозир муҳим мажлис қилишаяпти. Иннайкейин...

Нусхаой катта бир сирни очаётгандай овозини пасайтирди ва ён-верига бир қараб олгач:

— Министрнинг ўринбосари ҳам шу ерда, — деди, — бўлмаса... (Нусхаой яна расмана гапирабошлади). Хафа бўлмайсиз-да... Сал олдинроқ телефон бўлганда олам гулистон эди... Вой бў... (гапларида ташвиш оҳанги эшитилди) жуда кўнгилсиз иш бўлди-да.. Энди кейинроқ телефон қиласиз, хўпми? Мен у кишига сизнинг телефон қилиб, йўқлаганингизни айтиб қўяман. Хўп, бўлмаса. Борди-ю керак бўлиб қолсангиз, дарров ўзим қўнғироқ қиламан. Номерингизнимми? Биламан-ҳа, хўп, ҳозирча хайрлашмаймиз, нима? Йўқ, рўмолчам учини тугиб қўймасам ҳам сизга телефон қоқиш эсимдан чиқмайди...

Нусхаой сўнгги жумлаларни айтар экан, бошини ўнг томонга сал эгиб, даҳани блан ўнг елкаси орасига телефон трубкасини қисиб, олдида турган сиёҳдон кувачасидан учи найза, йўғон қизил қалам олдида, у блан бир парча қоғозга алланима деб ёзиб қўйди. Кейин ёқимли жилмайиб, худди кам деганда энди ўн йил кўришмай қоладигандай, илиқ хайрлашди.

Телефон трубкасини сал қаттиқроқ қўйса синиб қоладигандай авайлаб жойига қўйди. Бирнеча минут хаёл суриб ўтирдида яна телефон трубкасини олиб, қаёққадир телефон қилди. Ҳа деганда жавоб бўлмади шекилли:

— Ҳаҳ ўлсин! Қачон телефон қилмай, ҳамиша банд бўлади, — деб трубкани жойига ташлади.

Ўрнидан туриб, кўк шоҳи парда тутилган дераза ёнидаги бўй баравар келадиган ойна олдига келди. Этакларини тортиб, тузатинди. Силлиқ таралган сочини яна кафти блан сийпаб қўйди. Шундан кейингина эшик томон юрди. У энди хона ўртасига келувди ҳамки, эшикдан кенг елкали драп пальто кийган, жигарранг шляпали, баланд бўйли, юзлари тарам-тарам бир киши кириб келди. Унинг салмоқ блан қадам ташлаши ва ўзини мағрур тутишидан сездимки, бу ерда — уни жуда ҳурмат қилишар экан. Нусхаой бўлса худди додасини кўриб қолган жажжи қизчадай эркаланиб, қўл олишиб, қўлини узоқ фурсат силкитиб туриб у блан кўришди. Кўришар экан, икки-уч қадам орқага тисарилиб, катта гуноҳ қилиб қўйган кишидай лидерин қопланган эшикни кўрсатди:

— Кечирасиз, Мирқиём ака! Жуда-жуда ноқулай бир фурсатда келиб қолдингиз. Хўжайин банд, олдиларида нозик одам бор. Мажлис қилишаяпти, — деди.

Келган киши ясама жилмайиб:

— Зарари йўқ, бошқа сафар учрашамиз, — деди ва эшик томон юрар экан:

— Бўлмаса, бўшаганда менга телефон қилинг! — деди.

Нусхаой бир дақиқа тараддудда қолди ва майда қадам ташлаб Мирқиём ака ёнига келди. У, Мирқиём аканинг ўнг тирсагидан оҳиста ушлаб, оёқ учида турганича бўйнини чўзиб унинг қулоғига шивирлади. Улар кулишиб чиқиб кетишди. Мен очиқ қолган қабулхона эшигидан уларнинг қўшни кабинетга киришгани ва аллақаёққа телефон қилишганини кўриб турдим. Нусхаой трубкага «Ҳозир, ҳозир» деди: улар қабулхонага қайтиб келишди. Нусхаой гўё оғир эшикни эмас, юпқа шишадан ясалган буюмни очаётгандай зўр эҳтиётлик блан очди ва Мирқиём акани ичкари киритиб юборди.

Нусхаой энди иш жойига қайтиб келаётган эди стол устидаги телефонлардан бири жиринглаб қолди. У, столнинг бериги томонида туриб, трубкани қўлига олди:

— Алло, эшитаман!

Шундай деди-ю худди кўпдан бери йўқотиб юрган нарсасини топиб олгандек жуда хурсанд бўлиб кетди. «Ҳозир, ҳозир» деганича столнинг нариги томонига айланиб ўтди. Жойига апил-тапил ўтириб, худди айтадиган сўзларини унутиб қўйишдан қўрққандек шошилиб, сўзлай бошлади:

— Оббо сиз-эй, мунча бедому-бедарак бўлиб кетмасангиз? Тинчликми ўзи! Холамлар эсон-омон юришптиларми? Ҳа... Бизда нима гап дейсизми, ҳозирча ҳеч гап йўқ. Ҳув анови айтган нарсангиз бор эдику, эсингиздами, уни бир одамга тайинлаб қўйдим. Ҳа. Энди яқин орада кейинги иш ҳам ҳал бўлиб қолади. Рост гап. Энди бемалол ухлайверасиз... Нима? (кулади). Шундай ҳам уйқим қаттиқ дейсизми, бўлмаса тош, метин экансиз-да! (Кулгидан тўхтаб). Сизга бир омонат гап: ҳув ўтган сафар айтган нарсани биз Собир Собировичга билдирмадик. Сиз ҳам.. Тушундингизми? Яхши. (Сўз оҳангини ўзгартиб) укаларим қалай, чопқиллаб юришиптими? Катта йигит бўлиб қолишгандир энди...

Эшик очилиб, комбензон кийган, оёғида керз этик, ташқи кўринишидан эртакларда нақл этиладиган паҳлавонларни эслатувчи норғул бир йигит кирди. У, «Салом бердик» деганича тўғри Нусхаой столи ёнига келиб тўхтади. Индамай секретарьнинг телефонда гаплашиб бўлишини кутабошлади.

— Опа, менга ўртоқ Мирзаҳошимов керак, — деди Нусхаойга мурожаат қилиб боягн йигит.

— Мен зайнитман, кўриб турибсизку! — деди Нусхаой ингичка қошларини чимириб, кўзини олайтириб ва телефонга қулоқ солиб бирдан кулиб юборди: — Сизга эмас, вой ўлай, олдимда турган клиентга айтаяпман!

— Клиент мен бўлсам, ҳозир зайнит бўлган сиз эмас, ўртоқ Мирзаҳошимов керак менга, — деди йигит тоқатсизланиб ва лидерин қопланган эшик томон йўл олди.

— Ҳалақит берманг, қандай маданиятсиз йигитсиз! — деди зарда блан Нусхаой ва бутун гавдаси блан тескари ўгирилиб олди. Шундан кейин худди телефон трубкасини совутаётгандай устма-уст бир-икки пуфлади, — Вой эсим қурсин, — деб гўё ҳечқандай воқиа юз бермагандай бамайлихотир сўзлайбошлади. — Айтганча, Салтанатхон курортдан қайтиб келдиларми? Ойдай тўлиб, кундай кулиб келгандирлар бўлмасам... Ҳа, у кишининг иши йирик, ҳар йил ёзда гоҳ Ялта, гоҳ Сочи, иш қилиб қуруқ қолмайдилар.

Йигит яна бир лаҳза индамай турди-да, бирдан бурилиб шахдам қадам блан Мирзаҳошимов кабинети томон юрди. Шу палла эшик очилиб, Нусхаой «Мирқиём ака» деб айтган кенг елкали драп пальтоли киши чиқди. У мағрур қадам ташлаб эшик томон юраркан Нусхаойга қараб: «Хайр, синглим!» деди ва жилмайиб чиқиб кетди. Нусхаой қуюндай ёпирилиб, лидерин қопланган эшик олдини тўсди.

— Ичкарида муҳим мажлис бўлаяпти. Кириш мутлақо мумкин эмас...

— Қачон мумкин бўлади?

— Мен қаёқдан билай? — деди елкасини қисиб Нусхаой, — Мажлис...

— Ҳозиргина ичкаридан одам чиқди-ку?

— Мен қаёқдан билай! — деди яна у.

Йигит алланима деб ғудурлади-да, қўл силтаб, қабулхонадан чиқиб кетди.

Йигит қабулхонадан бутунлай чиқиб кетгунча Нусхаой Мирзаҳошимов эшиги ёнида турди. Кейин эшик оҳиста ёпилган бўлишига қарамай «зардангизни уйингизда қиласиз, яхши йигит» деди ва столи устида ётган трубкани олди.

— Ҳалиям кутиб турибсизми? — деди у трубкага.

Нусхаойнинг бу саволи менга тегишли шекилли деб китобни ёпиб, ўрнимдан турдим. Йўқ, Нусхаой мен томонга ҳатто қайрилиб ҳам қарамади. У ҳамон телефонда гаплашарди.

— Ҳа, сизнинг сабр-тоқатингиз олдида ғўрадан ҳолва эмас, ҳолвадан ғўра ясаса бўлади...

Шу топда стол устида турган иккинчи телефон жиринглаб қолди. Нусхаой қўлидаги трубкага «бир минут...» деб иккинчи трубкани олди.

— Алло, эшитаман! А! Мирзаҳошимов? У киши ҳозир бандлар...

Нусхаой иккинчи трубкани жойига ташлаб, биринчисида гапнинг қолган жойидан бошлади:

— Ҳали қаердан гапираяпман, дедингиз? Ўзингиздanми?..

Стол устидаги иккинчи телефон яна жиринглади. Нусхаой бунга э'тибор ҳам қилмай ҳамон сўзларди. Иккинчи телефон чўзиб-чўзиб, қайсарлик блан тинмай жирингларди. Ниҳоят Нусхаой жаҳл блан трубкани кўтарди.

— Ҳа, алло! Ҳозир, звонить қилган сизмидингиз? Нима дейсиз, бандлар деб айтдим-ку! Ҳа деб телефонни овора қилаверасизми? Одамларга ўхшаб гаплашмадингиз, дейсизми? Вақтим йўқ, — у иккинчи трубкани яна жойига ташлади.

— Тоза кишининг энка-тенкасини чиқаришади-да, куни блан аҳвол шу... — деди биринчи трубкага анча юмшаб, — менга қаранг, бўлмаса Собир Собирович бўшаган зоҳатлари телефон қиламан-да. Хўпми? Ҳозирча хайр. Холамларни сўраб қўйинг. Укаларимни ҳам...

Нусхаой телефон трубкасини қўйиб, стулга суянди. Гўё ҳозиргина мушкул ва жуда мураккаб ишни битириб қўйгандай оғир хўрсинди ва шу кўйи бирнеча дақиқа ҳаракатсиз қимир этмай ўтирди. Ниҳоят кўзи менга тушиб қолди. Мен ҳамон навбат кутиб тик турар эдим...

Нусхаой ҳозиргина жиринглаб қолган телефонга қўл чўзди ва девордаги соатга қаради. Соат 5 дан ошган эди. Мен иш вақтининг провард бўлганлигини билиб ўрнимдан турдим. Нусхаой томоғини қириб, овозини чўзиб гапирди:

— Қабул вақти тамом бўлди, энди эртага келасиз-да!..

Сами' АБДУҚАҲҲОР.

Профессор Бруно Понтекорвонинг совет ва четэл матбуоти вакиллари учун матбуот конференцияси

4 мартда СССР Фанлар академиясида Сталин мукофоти лауреати профессор Бруно Понтекорво совет ва четэл матбуоти вакиллари учун матбуот конференцияси ўтказди.

Матбуот конференциясини СССР Фанлар академияси Президиумининг бош илмий секретари академик А. В. Топчиев очди. У, профессор Б. Понтекорвони матбуот конференцияси қатнашчиларига таништирди.

— Жаноб журналистлар, дўстлар, ўртоқлар, — деди Бруно Понтекорво, — Фанлар академияси сизларнинг ба'зиларингиз мени кўришни ва мен блан гаплашишни истаганлигингизни менга хабар қилди. Ошкора фикр алмашиш ҳамиша фойдали бўлади деб ўйлайман. Шу сабабли дўстона суҳбатлашмоқ учун сизлар блан учрашганимга жуда хурсандман. Сизлар, менинг матбуот учун берган баёнотимни ўқигандирсиз, албатта. Шу сабабли, мен қисқа гапираман.

Сизларга ма'лумки, 1954 йил декабрь ойида Атлантик блоки жуда жиддий қарор қабул қилди. Шу блок мамлакатлари атом ва водород қуролини қонуний қурол деб ҳисоблаб, атом урушига тайёргарлик кўришга қарор қилдилар. Мен Совет Иттифоқига келганимга мана энди 4 йил бўлди ва совет халқи, бутун совет халқи тинчлик учун курашаётганлигига ва Совет ҳукумати урушнинг олдини олмоқ учун ҳамма чораларни кўраётганлигига қаноат ҳосил қилаолдим.

Мен барча софвиждонли кишиларга ва айниқса олимларга, физикларга, ғоят ақлли кишиларга мурожаат қилиб, улардан ўз позицияларини аниқлаб олишларини илтимос қилмоқчиман. Мен уларнинг кўпларини шахсан биламан, улар блан ишлаганман ва уларни ҳурмат қиламан.

Ҳозирги кунда ўзимизни четга олиб туришимиз ярамайди! Капиталистик мамлакатларнинг реакцион сотқин матбуоти кўпгина одамларнинг миясини чалғитмоқда. Броқ, ҳатто болалар ҳам тушунишни лозим бўлган нарсалар бор, дейди Понтекорво. Масалан, гўё Совет Иттифоқи Қўшма Штатларга таҳдид солаяпти, деган гапларга қандай қилиб ишониш мумкин. Қўшма Штатларнинг ҳарбий ва авиация базалари Совет Иттифоқига яқин жойларда қурилган-ку, ахир. Халқларнинг тинчликка бўлган иродаси ғоят катта, шунинг учун ҳам халқлар ғалаба қозонади.

Понтекорво, унинг тўғрисида капиталистик мамлакатларнинг матбуотида ақлга сиғмайдиган ҳархил туҳмат ва уйдирмалар жуда кўп тарқатилаётганлигини айтиб, мендан ва менинг оиламдан чет эллардаги ота, оналаримга ҳамда қариндош уруғларимга салом айтишингизни сўрайман, деб журналистларга мурожаат қилди.

Сўнгра профессор Понтекорво мухбирларнинг жуда кўп саволларига жавоб берди.

С. Жонсон (Американинг Ассошиэйтед Пресс агентлиги): Ҳозир Сиз қаерда яшаб турганлигингизни бизга айтиб бераоласизми?

Жавоб: Айтиб бераоламан, албатта. Менинг Москвада квартирам бор ва Москва атрофида боғим бор.

Яна шу мухбир савол беради: Хотинингиз ва болаларингиз бу ерда Сиз блан бирга эмас, деган гаплар тўғрими?

Жавоб: Йўқ, тўғри эмас. Оилам мен блан бирга.

С. Уиланд (Англиянинг Рейтер агентлиги): Англиядан кетишга қарор қилганингиздан кейин Сиз қандай чоралар кўрганлигингизни айтиб бераоласизми?

Жавоб: Ўша вақтда четэл матбуотида бу ҳақда ақлга сиғмайдиган жуда кўп уйдирма хабарлар пайдо бўлди. Шулардан Сиз истаганингиздан фойдаланишингиз мумкин. Лекин бир нарса шак-шубҳасиздир: Мен Ойдан тушган одам эмасман.

Италияда чиқадиган «Унита» газетасининг мухбири Ж. Боффа, профессор Понтекорвонинг баёноти тўғрисида табиий, унинг ватанида — итальян халқи орасида алоҳида фикрлар туғилганлигини айтиб ўтади. Мухбир, профессор Понтекорво «Унита» газетаси орқали итальян халқига мурожаат қилишни истамасмикинлар, деб сўрайди.

Жавоб: Итальян халқи кўп иш қилаётганлигини, тинчлик учун курашаётганлигини биламан. Мен «Унита» газетасини жуда катта мамнуният блан мунтазам равишда ўқиб тураман. Итальян халқига салом айтинг ва уни урушга қарши, тинчлик учун, атом қуролини тақиқлаш учун янада кўпроқ қунт блан ва ҳормай-толмай курашишга да'ват қилинг.

С. Уиланд: Сиз Совет матбуотида э'лон қилинган баёнотингизда, Совет Иттифоқи атом энергиясидан биринчи бўлиб тинчлик мақсадларида фойдаланди, деб айтгансиз. Броқ, Сиз худди шу баёнотда, СССР урушдан кейинги дастлабки пайтларда атом энергияси соҳасида ҳали орқада эди деган гапларни ҳам айтгансиз. Совет Иттифоқида атом техникасини ривожлантиришга шахсан Сиз қандай ҳисса қўшдингиз?

Жавоб: Атом энергияси блан ишлаётган биринчи электростанцияни вужудга келтиришга менинг қўшган ҳиссам йўқ даражададир. Мен ўз баёнотимда айтганимдек, Совет Иттифоқига келган вақтимдан бери юксак энергиялар физикаси блан шуғулланиб келдим ва шуғулланмоқдаман. Тинчлик мақсадларида фойдаланилаётган реакторлардан чиқадиган нурдан сақланишнинг ба'зи проблемаларини муҳокама қилишда бундан бирнеча йил муқаддам қатнашган эдим. Лекин рост гап шуки, бу соҳадаги менинг тажрибам совет олимларининг тажрибасидан анча кам бўлиб чиқди. Ўз иссиқлигини дар'ёга бераётган, масалан, Канададаги сингари, ядро реактори блан бутунбошлиқ электростанцияни ҳаракатга келтираётган реактор ўртасида катта тафовут бор, буни тушунсангиз керак, албатта.

Америкада чиқадиган «Нью-Йорк таймс» газетасининг мухбири К. Даниэль, профессор Понтекорво Сталин мукофотини қачон олган эдилар, бу қандай даражадаги мукофот эди ва нима учун олган эдилар, деб савол берди.

Жавоб: 1952 йилда юксак энергиялар физикаси соҳасида қилган ишларимиз учун 1954 йилнинг бошида ёш совет олими Селиванов блан бирликда иккинчи даражали Сталин мукофоти олганман.

«Нью-Йорк таймс» газетасининг мухбири дедики, профессор Понтекорво Совет Иттифоқига кўчиб келгунча Британия табааси эди. У ўз табаалигини сақлаб қолдими? Агар сақлаб қолмаган бўлса, у совет табаасига ўтадими?

Профессор Понтекорво бу саволга жавобан мухбирларга ўзининг совет паспортини кўрсатади.

С. Жонсон савол беради: Профессор ҳозир нималар устида иш олиб бораётганлигини айтиб беришлари мумкинми?

Жавоб: Албатта, чунки бу тўғридаги асарлар э'лон қилинади. Мен юқорида айтиб ўтганимдек, юксак энергиялар физикаси соҳасида ишламоқдаман ва, агар Сиз тушунаолсангиз бундан кўра муфассалроқ жавоб беришга тайёрман.

Мухбир, муфассалроқ изоҳни тушунаолмасам керак, дейди.

С. Уиланд савол беради: Сиз, Совет Иттифоқида қурилган биринчи атом электростанциясини вужудга келтириш соҳасидаги ишларда, менинг иштироким йўқ даражада, деб айтдингиз. Сизнинг 1950 йилдан бери қилиб келаётган ишларингиз, агар тинчлик мақсадларига қаратилмаган бўлса, эҳтимол, ҳарбий мақсадларга қаратилган ишлардир, буни айтиб беришингиз мумкинми?

Жавоб: Мен СССРга келган вақтимдан бери атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш соҳасида ишлашим учун менга ҳамма имкониятлар бериб қўйилди. Мен юксак энергиялар физикаси соҳасида ишлашни ўзимга ма'қул кўрдим. Менинг ишларим учун гигант синхро-циклотрондан фойдаланиш соҳасида менга имконият берилди.

Лондонда чиқадиган «Дейли уоркер» газетасининг мухбири Р. Паркер савол беради: Профессор, ўзининг Англияда қилган ишларига қараганда, ҳозир қилаётган ишлари одамларнинг бахт-саодатига кўпроқ даражада қаратилган деб ҳисоблайдими? Профессорнинг Англияда дўстлари кўп. Англия ҳукуматининг водород бомбаси ишлаб чиқариш соҳасида чиқарган кейинги қарорларини назар-э'тиборга олган тақдирда, шунингдек атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланиш соҳасида Совет Иттифоқида олиб борилаётган ишларни назар-э'тиборга олган тақдирда, профессор Англиядаги ўзининг дўстларига бирор мактуб блан мурожаат қилишни истамасмикин?

Жавоб: Совет Иттифоқида атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланишга биринчи даражада аҳамият берилмоқда, аммо капиталистик мамлакатларда бу масалага бўлаётган муносабат тўғрисида асло бундай деб бўлмайди. Олимларга қарата, жумладан физикларга қарата, қилган менинг да'ватим, ҳеч шубҳасиз, инглиз физикларига ҳам қаратилган да'ватдир. Мен инглиз физикларининг кўпига ва жумладан мен ишлаган лаборатория директори профессор Кокрофтга менда дўстлик ва катта ҳурмат ҳислари бор. Шуни айтишим кераки, шу олимларнинг кўпи, катта қобилиятга эга бўлган физиклар сотқин матбуотнинг иғвосига учган софвиждонли кишилардирки, мен бу ҳақда ўзимнинг баёнотимда ҳам гапириб ўтган эдим. Уларнинг ба'зан Совет Иттифоқи тўғрисида нотўғри фикрларни баён қилаётганликларига сабаб ҳам мана шудир. Мен буни ўз баёнотимда мисол қилиб келтирган эдим.

К. Бродней (Америкадаги Юнайтед Пресс агентлиги): Профессор матбуотда э'лон қилинган баёнотида барча физик олимларни атом энергиясини ҳарбий мақсадларда қўлланишга қарши норозилик билдиришга чақирган ва СССРда атом энергиясидан тинчлик мақсадларида фойдаланишга асосий э'тибор берилмоқда деб кўрсатиб ўтган. Совет Иттифоқи атом энергиясини урушда қўлланиш соҳасида ҳам иш олиб бораётирми?

Жавоб: Совет Иттифоқи ҳукумати атом қуролини тақиқлаш учун ҳормай-толмай кампания олиб бораётганлигини, бошқа ҳукуматлар эса, асло бундай қилмаётганликларини унутаётирсиз.

Яна шу мухбир савол беради: Сизнинг берган жавобларингиз матбуотдан ма'лум. Мени қизиқтираётган нарса шуки, СССРда атом энергиясини урушда қўлланиш соҳасида иш олиб борилмоқдами? Молотов жаноблари шундай иш олиб борилаётганлигини гапириб ўтган эди.

Жавоб: СССРда атом энергиясини урушда қўлланиш тўғрисида нималар қилинаётганидан мен шахсан бехабарман. Сизни қизиқтирган нарсани ўзингиз В. М. Молотовнинг нутқидан ўқиб билиб олишингиз мумкин.

Францияда чиқадиган «Юманите» газетасининг мухбири П. Куртад савол берган: Сизнинг чақириғингизга жавобан бутун дун'ё олимлари конкрет равишда нималар қилишлари мумкин?

Жавоб: Бу чақириққа жавобан бутун дун'ё олимларининг нималар қилишлари мумкинлигига Жаҳон Тинчлик Кенгашининг раиси улуғ олим Фредерик Жолио-Кюрининг фаолияти ўрнак бўлади, деб ўйлайман.

Франс Пресс агентлигининг мухбири А. Ширэ, СССРдаги ва Англиядаги атомчи — олимларнинг методларида ва тутаётган йўлларида Сиз бирор фарқ топдингизми, деб сўрайди.

Жавоб: Совет фани, совет физикаси — жаҳонда биринчидир деб ҳисоблайман.

К. Бродней: Фавқулодда ҳолат бўлиб қолган тақдирда ёки Совет Иттифоқи устига бирор хавф тушиб қоладиган бўлса, агар Сиздан атом энергиясини тинчлик мақсадлари учун қўлланиш соҳасидагина эмас, балки атом энергиясидан бошқа соҳаларда фойдаланиш учун ҳам ишлашни илтимос қилсалар, Сиз, профессор, атом энергиясидан фақат тинчлик мақсадлари соҳасидагина эмас, шу блан бирга бошқа соҳаларда ҳам фойдаланиш йўлида ишлангиз деган да'ватни қабул қилармидингиз?

Жавоб: Мен — Совет гражданиман ва бутун совет халқи блан бирликда ўзимнинг бутун кучим ва воситаларим блан халққа хизмат қилишга тайёрман. Лекин жаноб журналистга шу нарсани эслатиб ўтмоқчиманки, ҳозирги кунда бутун совет халқи тинчликни ҳимоя қилиш учун ҳамда атом ва водород қуролини тақиқлаш учун курашмоқда.

В. Маевский («Правда» газетасининг мухбири): Яқинда э'лон қилинган Сизнинг баёнотингиз муносабати блан, профессор, Ғарб матбуотида ва радиосида, бу баёнотни Сиз гўё ўз хоҳишингиз блан ёзмагансиз, деган да'волар пайдо бўлди. Мен бу масала устида Сизнинг ўз фикрингизни эшитишни истар эдим.

Жавоб: Бу хилдаги гаплар ўтакетган бема'ниликдир. Лекин четэл матбуоти бу хилдаги гапларни биринчи марта тарқатаётгани йўқ.

Фрофессор Б. Понтекорво правардида, матбуот конференцияси қатнашчилари бу ерда айтилган гапларнинг мазмунини матбуотда об'ектив равишда ёзиб чиқурлар, деб умид билдирди. (ТАСС).

ВЕНГРИЯ-СОВЕТ ДЎСТЛИГИ ОЙЛИГИ

БУДАПЕШТ, 4 март. (ТАСС). Бугун буерда Венгрия-Совет дўстлиги ойлиги бошланмоқда. Ҳамма марказий газеталар бу воқиага бошмақолалар бағишламоқда.

Озод мамлакатимиз озод қилинганидан буён ўтган ўн йил, — деб ёзади Венгрия — Совет жамиятининг раиси Ференц Эрдеи «Сабод неп» газетасида, — венгер халқини шундай халқ блан боғладики, бу халқ меҳнаткаш деҳқонлар блан иттифоқ бўлган ишчилар синфи ҳокимиятини жаҳон тарихида биринчи марта барпо этди, меҳнаткашлар давлатини қурди, социалистик жамият барпо этди ва халқлар ўртасида тинчлик бўлиши учун тинмай курашмоқда.

Бу ўн йиллик даврнинг ҳар куни Венгрия-Совет дўстлигининг янгидан-янги самараларини келтирди. Совет Иттифоқининг дўстона ёрдами венгер халқига кучқувват бағишлади ва унга ҳамма ғовларни ва қийинчиликларни қандай бартараф қилиш, ўз ватанини қандай мустаҳкамлаш ва бахтли истиқболни қуриш йўлини кўрсатди.

ХАНОЙДА ВЬЕТНАМ МЕҲНАТКАШЛАР ПАРТИЯСИНИНГ ТЎРТ ЙИЛЛИГИНИНГ БАЙРАМ ҚИЛИНИШИ

ХАНОЙ, 4 март. (ТАСС). Вьетнам информация агентлиги хабар беради: Кеча Ханойдаги Катта театрда Вьетнам Меҳнаткашлар партияси ташкил қилинганига тўрт йил тўлганлигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Йиғилишда партия Марказий комитетининг а'золари, дипломатия корпусининг а'золари, Вьетнам бирлашган миллий фронтининг вакиллари, турли сиёсий партиялар ва халқ ташкилотларининг вакиллари, армия ва меҳнат қаҳрамонлари, пойтахт меҳнаткашларининг вакиллари ҳозир бўлдилар.

Вьетнам Меҳнаткашлар партияси Марказий комитетининг топширувига биноан, Хоанг Куок Вьет партиянинг фаолияти ҳақида доклад қилди ва партия ҳамда халқ олдида турган вазифаларни баён қилиб берди.

Йиғилишда Вьетнам социалистик ва демократик партияларининг вакиллари нутқ сўзладилар. Улар Вьетнам Меҳнаткашлар партиясига унинг ёрдами ва ҳамкорлиги учун миннатдорчилик изҳор қилдилар ва тинчликни мустаҳкамлаш, бирликка эришиш ва мустақиллик ҳамда демократия ўрнатиш учун курашда Бирлашган Миллий фронт сафларида Вьетнам Меҳнаткашлар партияси блан қардошлик ҳамкорлигини янада кўпроқ мустаҳкамлашга ва'да қилдилар.

Йиғилишда ишчиларнинг, деҳқонларнинг ва интеллигенциянинг делегатлари ҳам нутқ сўзладилар.

ФРАНЦИЯ РЕСПУБЛИКА КЕНГАШИДА

ПАРИЖ, 4 март. (ТАСС). Республика кенгашининг саноат ишлабчиқариши комиссияси Париж битимлари ҳақидаги масалани муҳокама қилиб, кеча Саар тўғрисидаги француз-герман битимини ратификация қилиш ҳақидаги қонун проектига тузатиш қабул қилди.

Бу тузатишда Париж битимларини ратификация қилганлик ҳақидаги ёрлиқлар сақлаш учун топширилган вақтда Саарда Франция манфаатларини та'минлайдиган Франция-Саар конвенциясини тузиш таклиф этилади.

Шундай қилиб, комиссия Париж битимларининг кучга кириши учун — (башарти уларни ратификация қилиш ҳақидаги қонун проекти ма'қулланса) Франция-Саар конвенцияси тузишни шарт қилиб қўйишни таклиф этмоқда.

Енгил атлетика бўйича СССР биринчилиги учун ўтказиладиган мусобақаларда қатнашиш учун келган бир группа спорт мастерлари. **Суратда:** (чапдан) **М. Микотен** (Барнаул), **Л. Жучков** (РСФСР), **М. Гладченков** (Сталинград), **А. Крикушков** (Ростов), **А. Гарбуз** (Украина ССР), **Р. Кальм** (Ленинград), **Ф. Листопад** (Минск).

В. Салов фотоси.

Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Қуролсизланиш комиссияси Кичик комитетининг мажлиси

ЛОНДОН, 4 март. (ТАСС). Буерда э'лон қилинган ахборотга кўра, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Қуролсизланиш комиссияси Кичик комитетининг Канада вакили Робертсон раислигида кеча учинчи мажлиси бўлиб ўтган. Мажлисда музокаралар давом этган.

Навбатдаги мажлис бугун бўлади.

Корея Халқ — Демократик Республикаси олимлари Жаҳон Тинчлик Кенгашининг Мурожаатини қўллаб-қувватламоқдалар

ПХЕНЬЯН, 4 март. (ТАСС). Корея Марказий телеграф агентлигининг хабар беришига қараганда, Корея Халқ—Демократик Республикасининг Фанлар академияси Жаҳон Тинчлик Кенгаши бюросининг атом қуроли қўлланишини қораловчи Мурожаатини қувватлаб баёнот э'лон қилган.

Асримизнинг энг катта кашфиётларидан бири бўлган атом энергиясидан, — дейилади баёнотда, — емириш ва ўлдириш қуроли сифатида фойдаланишга йўл қўяолмаймиз. Атом энергияси фақат инсониятнинг бахт — саодати учун ва жамиятнинг ишлабчиқарувчи кучларини янада юксалтириш учун хизмат қилиши лозим.

Албания блан ХХР ўртасида маданий ҳамкорлик плани имзоланди

ТИРАНА, 4 март. (ТАСС). Албания телеграф агентлигининг хабар беришича, 2 мартда Тиранада Албания блан Хитой Халқ Республикаси ўртасида 1955 йил учун маданий ҳамкорлик ҳақида тузилган битимни амалга ошириш плани имзоланган. Бу план иккала мамлакат ўртасидаги маданий алоқаларни кенгайтиришни, бир-бирларига маданият арбоблари делегацияларн ва фан, маориф ҳамда маданият масалаларига доир материаллар юбориб туришни кўзда тутади.

ИДЕННИНГ БАҒДОДГА БОРИШИГА ДОИР

Англия Туркия-Ироқ ҳарбий блокига қўшилиш ниятидадир

НЬЮ-ЙОРК, 4 март. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентлигининг берган хабарига қараганда, Англия ташқи ишлар министри Антони Иден Ҳиндистонда икки кун бўлганидан кейин бугун Бағдодга учиб кетган.

Агентликнинг хабарида айтилишича, кеча Иден Ҳиндистон парламенти иккала палатасининг қўшма ёпиқ мажлисида нутқ сўзлаган.

НЬЮ-ЙОРК, 4 март. (ТАСС). Юнайтед Пресс агентлиги мухбирининг Лондондан хабар беришича, Англиянинг яқинда тузилган Туркия — Ироқ ҳарбий иттифоқига «яқин ҳафталар ичида» қўшилиш ниятида эканлиги ва шундай қилиб, Яқин Шарқдаги «шимолий мудофаа ярусининг» (АҚШ блан Англия томонидан тузилаётган ҳамда Туркия, Ироқ, Эрон ва Покистон а'зо бўлиб кириши лозим бўлган агрессив блокнинг. — **Редакция**) а'зоси бўлиб қолажаги буерда ма'лум бўлган.

Лондоннинг мас'ул доираларида айтишларича, дейди мухбир, Англиянинг Туркия — Ироқ пактига қўшилиши масаласи устида музокаралар «ҳозирдаёқ олиб борилмоқда» ва Иден бу масалани бугун Бағдодга бориб «умумий бир тарзда» муҳокама қилмоқчи.

АҚШ Эрон армиясини қуроллантирмоқда

ТЕҲРОН, 4 март. (ТАСС). «Кейҳан» газетасининг хабар беришича, АҚШ ҳукумати Эронга «ҳарбий ёрдам» сифатида беришга рози бўлган самолётлардан бир моторлик 16 та қирувчи самолётдан иборат биринчи тўдаси 24 мартда Эронга топширилади. Бу самолётлар Анқарада топширилади.

Енгил атлетика бўйича СССР биринчилиги учун

Бугун В. И. Ленин номидаги Ҳарбий билим юрти стадионида енгил атлетика бўйича СССР биринчилиги учун баҳорги мусобақалар бошланади. Тошкентда бундай мусобақалар биринчи марта ўтказилмоқда. Шунинг учун ҳам у пойтахт спорт жамоатчилигининг э'тиборини жалб этмоқда.

Енгил атлетика бўйича Бутуниттифоқ баҳорги мусобақалар очиқ ҳавода биринчи марта ўтказилмоқда. Ҳозиргача бундай мусобақалар асосан Ленинград шаҳрида ёпиқ манежларда тор доирада ўтказилиб келинар эди.

Командалар биринчилиги ва шахсий биринчилик учун ўтказилажак баҳорги мусобақалар кўнгилли спорт жамиятлари, спорт секцияларининг ўқув-машғулот юзасидан олиб борган ишларига якун ясайди.

Мусобақанинг программаси анча кенг ва катта. Эркаклар 100, 200, 400, 800, 1500 метрга югуриш, барьерли 110 метрга югуриш, 4х100 ва 4х4000 метрга эстафета, 8 километрга кросс, 20 километрга спорт юриши бўйича мусобақалашадилар. Шу каби программага югуриб келиб узунликка, баландликка, шест блан, уч ҳатлаб сакраш, диска, молот, найза улоқтириш, ядро ирғитиш ва пятиборье бўйича мусобақалар ҳам киритилган.

Хотин-қизлар мусобақаси программасига 100, 200, 400, 800 метрга югуриш, барьерли 80 метрга югуриш, 4х100 метрга эстафета, 2 километрга кросс киритилган. Бундан ташқари улар югуриб келиб узунликка, баландликка сакраш, найза, диска улоқтириш, ядро ирғитиш ва пятиборье бўйича мусобақалашадилар.

Мусобақалар 4 кун давом этади. Бунда «Локомотив», «Спартак», «Меҳнат резервлари», «Искра», «Медик», «Наука» ва Совет Армияси спорт жамиятларининг терма командалари иштирок этадилар. Мусобақаларда мамлакатнинг энг яхши спортчилари: барьерли 80 метрга югуриш бўйича Европа чемпиони М. Голубничая, молот улоқтириш бўйича СССР чемпиони, спорт мастери М. Кривоносов, СССРда хизмат кўрсатган спорт мастери Е. Буланчик, спорт мастерлари П. Соколова, В. Литуева, пятиборье бўйича Европа чемпиони В. Кузнецов ва бошқа ўртоқлар қатнашадилар.

Қоидага кўра, мусобақаларга Бутуниттифоқ ягона спорт классификацияси биринчи разрядидан юқори натижага эга бўлган спортчиларгина киритиладилар. Командалар биринчилиги учун ўтказиладиган мусобақаларга программанинг ҳарқайси тури бўйича энг яхши натижаларни қўлга киритган 12 спортчи ва эстафетали югуришда а'ло натижаларга эришган 6 спортчи киритилади. Булардан ташқари, шахсий биринчилик учун ҳам мусобақалар бўлади. Бу мусобақаларда Ўзбекистоннинг 20 га яқин энг яхши спортчилари ҳам иштирок этадилар.

Енгил атлетика бўйича СССР биринчилиги учун баҳорги мусобақаларнинг Тошкентда ўтказилиши, Республикамизда, шу жумладан областимизда енгил атлетикачилар сафининг кўпайишида ва уларнинг спорт маҳоратларининг ошишида шубҳасиз катта роль ўйнайди.

ШАШКА БЎЙИЧА ТОШКЕНТ БИРИНЧИЛИГИ УЧУН

Тўққизинчи даврада ёш шашкачи С. Давидов биринчи разрядли шашкачи Л. Кац блан учрашди. Давидов бу учрашувда жуда усталик блан ўйнаб рақибини таслим бўлишга мажбур қилди. Мастерликка кандидат Е Черкасский блан Л. Шварц, турнир лидери С. Гуляев блан мастерликка кандидат И. Гавриленко ўрталаридаги ўйин дуранг бўлди.

Ўнинчи даврадаги ўйинлар ҳам жуда қизиқарли ўтди. Бунда И. Гавриленко мастерликка кандидат В. Александров устидан ғалаба қозонди. Е. Черкасский эса А. Яковлевни ютди. Л Шварц — С. Гуляев, У. Бегжонов — Л. Кац ва С. Давидов — К. Темиров ўрталаридаги ўйин дуранг бўлиб тугади.

Шундай қилиб, ўнинчи даврадан сўнг 8 имкониятдан 7 очко олган С. Гуляев, 6,5 очко олган Ф. Ҳасанов ва 6 очко олган И. Гавриленко олдинда бормоқдалар.

ХРОНИКА

СССРда бўлган америкали журналист А. Л. Стронг Совет Иттифоқига қарши жосуслик-қўпорувчилик ишлари олиб боришда гумон қилиниб, СССР давлат хавфсизлиги органлари томонидан 1949 йил февраль ойида қамоққа олинган ва Совет Иттифоқидан чиқариб юборилган эди.

СССР Прокуратураси томонидан ўтказилган текшириш натижасида, Давлат хавфсизлиги министрлигининг илгариги раҳбарлиги (Берия, Абакумов) Стронг хонимга юқорида кўрсатилган айбларни ҳеч асоссиз қўйганлиги аниқланди. Шу муносабат блан бу айблар ҳозирги вақтда унинг устидан олиб ташланди.

ОБ-ҲАВО МА'ЛУМОТИ

Тошкент об-ҳаво бюросининг ма'лумотига қараганда, бугун Тошкент областида ва Тошкентда ҳаво булутланиб турса ҳам, ёғингарчилик бўлмаслиги кутилади. Температура 0 даража атрофида бўлади.

Редактор З. ЕСЕНБОЕВ.

ТЕАТР ВА КИНОЛАРДА:

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТРДА — 6/III да кундуз **Алишер Навоий**, кечқурун **Қутлуғ қон**, 8/III да **Ҳамза.**

ҲАМЗА НОМЛИ ТЕАТР БИНОСИДА — 7/III да Ўзбекистон давлат филармонияси **Ўзбек ашула ва рақс ансамблининг концерти**. Концерт кеч соат 8 яримда бошланади. Билетлар сотилмоқда.

«ЁШ ГВАРДИЯ», «КОМСОМОЛ 30 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида — янги немис бадиий фильми **Эрнст Тельман — ўз синфининг фарзанди.**

«РОДИНА», НАВОИЙ номли, «ИСКРА», «ЎЗБЕКИСТОН», «ЎЗБЕКИСТОН 25 ЙИЛЛИГИ» кинотеатрларида—янги поляк бадиий фильми **Фригия юлдузи остида.**

ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА
Бугун
«АЖОЙИБ ТАМОШАЛАР» АТТРАКЦИОНИ
Текст — Сталин мукофоти лауреати, РСФСРда хизмат кўрсатган артист **С. Ценин** ва **Н. Зиновьев**ларники, Сталин мукофоти лауреати, композитор **С. Кац** музикаси. Бадиий раҳбар — **М. С. Качуринер.**
Янги программада
цирк тамошалари.
Бугун **3 марта тамоша** кўрсатилади. Тамошалар кундуз соат 1,4 ва кеч 8 да бошланади.

Карамурская кўча, 152-нчи уйда турувчи **Ғаффор Мусалиевнинг** шу уйда турувчи Ра'но А'замовадан ажралиш ҳақидаги иши Тошкент шаҳар, Киров район, 3-нчи участка халқ судида кўрилади.

РЕДАКЦИЯ ВА НАШРИЕТ АДРЕСИ: Тошкент, «Правда Востока» кўчаси № 34 **РЕДАКЦИЯ БЎЛИМЛАРИНИНГ ТЕЛЕФОНЛАРИ:** коммутатор—36334 ва 33262 орқали Партия турмуши бўлими — 136. Пропаганда бўлими — 136. Совет қурилиши бўлими — 135. Маданият бўлими — 132. Адабиёт ва сан'ат бўлими — 39040. Қишлоқ хўжалик бўлими — 135. Саноат ва транспорт бўлими —132. Хатлар бўлими — 132. Секретариат — 34048. Э'лонлар бўлими—38142

Р. 00676. «Қизил Ўзбекистон», «Правда Востока» ва «Ўзбекистони сурх» бирлашган нашриётининг босмахонаси. Нашр. № А — 1385.